Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

27 АПРЕЛЬ, СЕШАНБА № 80 (585). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ГЕРМАНИЯГА МЎЛЖАЛЛАНАЁТГАН РАСМИЙ САФАРИ ҲАР ИККАЛА МАМЛАКАТ ЎРТАСИДАГИ ИҚТИСОДИЙ, ИЛМИЙ-ТЕХНИК, МАДАНИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧГА КЎТАРИЛИШИДА МУҲИМ ОМИЛ БЎЛИШИ ТАЙИН

ИСТИҚБОЛЛИ ҲАМКОРЛИК

Бири дунёнинг Осиё қисмида, бошқаси Европа қитъасида жойлашган, мутлақо бир-биридан фарқли иккита давлат — Ўзбекистон ва Германиянинг номи сўнгги пайтда матбуот саҳифаларида тез-тез ёнма-ён тилга олинмоқда. Бу, албатта, республикамиз кўплаб ривожланган мамлакатлар, жумладан, Германия билан ҳам ўзаро иқтисодий ҳамкорлик қилаётгани туфайлидир.

Маълумки, иккинчи жаҳон уруши оқибатида Германия иккига бўлиниб кетган эди. Социалистик жамият қуриш йўлини тутган ГДР ижтимоий турмуш даражаси ривожланган давлатларга нисбатан анча орқада қолди. Ғарбий Германия эса уруш асоратларини тезда бартараф этибгина қолмай, жаҳоннинг тараққий этган мамлакатлари қаторидан ўрин эгаллади. Немис халқининг бирлашиш орзуси 1989 йилнинг сўнггида тақиқ рамзи бўлмиш Берлин деворининг бузилиши билан ушалди, ярим аср мобайнида армон бўлиб келган бирлашув ғояси амалга оша бошлади.

Бу пайтга келиб ер юзида «совуқ уруш» хавфи камайган, жаҳон тинч инқилобий ўзгаришлар даврига кирган эди. Бир-бирига зид икки тузум ўртасидаги ихтилофнинг интиҳо топиши, қуролсизланиш ва иқтисодий ҳамкорлик йўлида муваффақиятли ташланган илк қадамлар икки Германия давлатининг қўшилишига замин ҳозирлади.

Бу ҳаракат 1990 йилнинг апрель-май ойларида ГДР ва ГФР ҳукуматлари томонидан икки шартноманинг имзоланиши ҳамда ГДР халқ палатасининг ГФР таркибига қўшилиш ҳақида чиқарган 1990 йил 3 ноябрь қарори билан муваффақиятли якун топди.

Баъзи сиёсатдонларнинг икки Германиянинг қўшилуви ГФР иқтисодиётини таназзулга етаклайди, дея қилган «башорат»лари амалда исботланмади. Иккала давлатнинг бирлашувидан сўнг иқтисодиётни тенглаштириш жараёни муваффақиятли бошланди, ягона Германия давлати бирлик, тинчлик ва тараққиёт сари якдил одимлашга киришди.

ГФРда, айниқса, металлургия, кимё, электротехника, ускунасозлик соҳалари ва қурилиш саноати равнақ топган. Юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалиги мамлакатдаги озиқ-овқатга бўлган талабнинг 76 фоизини таъминлайдиган даражага етди. Айни пайтда жаҳон бозорида Германия маркасининг қадри тўхтовсиз ўсиб бормоқда.

Сўнгги йилларда Германия кўпгина мамлакатлар, жумладан, истиқлолга эришган Ўзбекистон билан ҳам ўзаро алақаларни тобора ривожлантирмоқда. Тошкент шаҳрида ГФР элчихонаси биринчилар қаторида очилганлиги ҳам бежиз эмас. Айни пайтда Германиянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси доктор Карл Хайнц Куна жаноблари иккала давлат алоқаларини мустаҳкамлаш йўлида самарали фаолият кўрсатаяпти.

Аслида ўзбек ва олмон халқларининг ўзаро муносабатлари асримизнинг 20-йилларидаёқ бошланган эди. Афсуски, ўша пайтда мамлакатда ҳукмрон бўлган «меҳнатга шўроча муносабат», сармоядорлар ғояси ва технологиясини ишлаб чиқаришга татбиқ этишга қаршилик, Германияда таҳсил олиб қайтган етук мутахассисларнинг қатағон қилиниши, шунингдек, олмон халқи нуфузига зарба берган иккинчи жаҳон уруши оқибатида бу ҳаракат тўхтаб қолди. Бироқ эндиликда боболар ақл кўзи билан кўрган йўлга чиқиб олинди. Бу йўл ойдин ва истиқболли экани шубҳасиз.

Бугунги кунда тарих синовларини мардонавор енгиб ўтган олмон халқи ўз сиёсий мустақиллигини белгилаган Ўзбекистонимизга хайрихоҳлик назари билан қарамоқда.

Машҳур «Мерседес-бенц» фирмаси Хоразм ҳамда Фарғона водийсида автомобилсозлик заводи қуришга киришган бир дамда, фирма республикамиз учун олис масофага оғир юк ташувчи 200 та машинани узоқ муддатли қарзга етказиб берди.

Германиянинг Қизил хоч жамияти дунёдаги жамоат ташкилотлари орасида биринчи бўлиб Оролбўйи аҳолисига ёрдам кўрсатди. Бу жамият ташаббуси билан Қорақалпоғистон Республикасининг Тахтакўпир тумани марказида сув тозалаш иншооти қурилиб, ишга туширилди. Ушбу иншоот бир кеча-кундузда 10.000 аҳолини тоза ичимлик суви билан таъминлаш имкониятини беради.

Германиянинг «Крупп машинентехник», «Либхеюэкспорт аг», «Пери гмбх», «Рамакс машинненбау» сингари, қатор фирмалари эса уй-жой қурилиши ҳамда қурилиш техникаси ишлаб чиқариш соҳаларида мамлакатимизга кўмаклашиш ҳаракатида.

Бундан ташқари, Германия республикамизга мутахассислар тайёрлашда ва замонавий технологияни ўзлаштиришда ҳам ёрдам бермоқда.

Тошкент—Франкфурт — Тошкент ҳаво йўлининг очилиши орадаги масофани қисқартирган бўлса, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Германияга мўлжалланаётган расмий сафари ҳар икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий, илмий-техник, маданий алоқаларнинг янги босқичга кўтарилишида муҳим омил бўлиши тайин.

Ғулом МИРЗО.
(ЎзА).

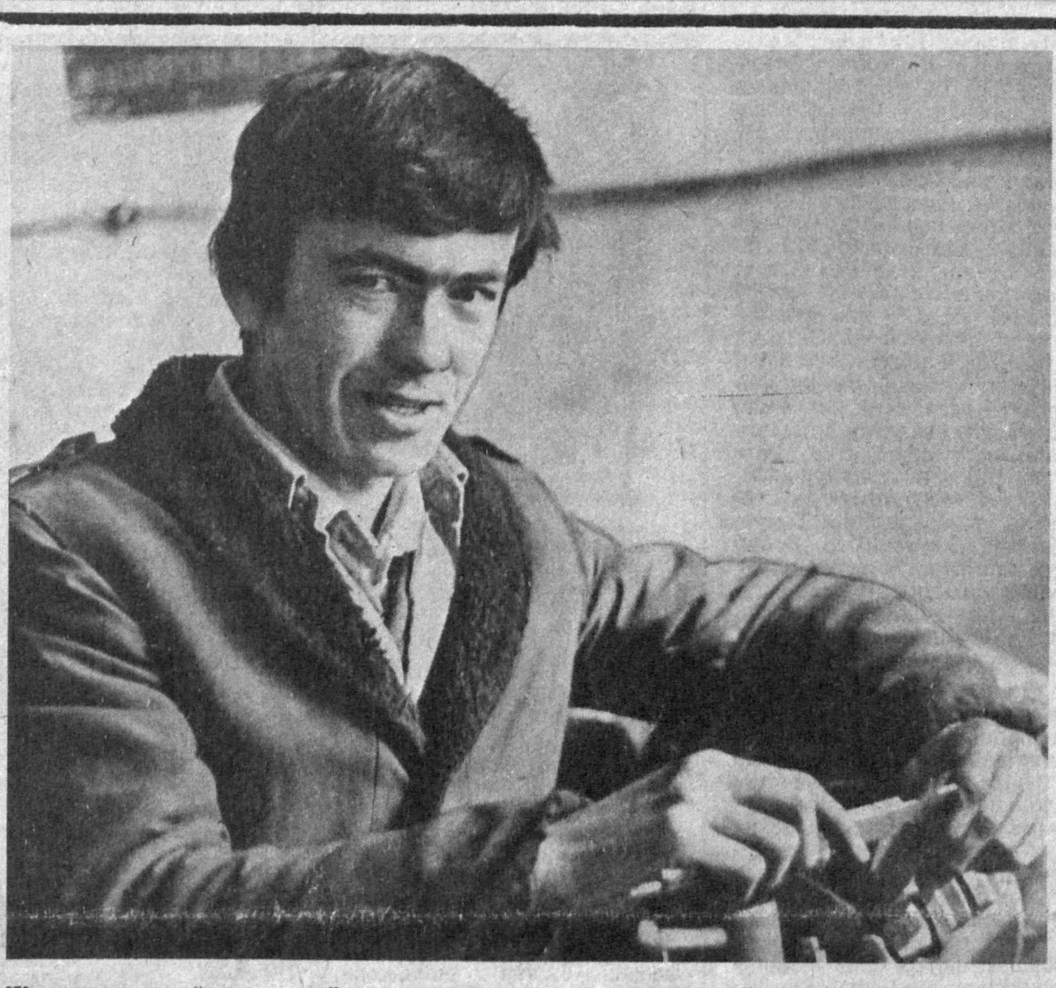

Жалолқудуқ районидаги «Ёрқишлоқ» ширкати аъзолари бу йил 830 гектар майдонга чигит экишиб, ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш ниятида кўкламги юмушларни тез ва сифатли бажармоқдалар. Техника воситаларини рисоладагидек шайлашда созловчи-чилангар Муҳаммадиброҳим Ҳакимовнинг ҳиссаси беқиёс.

СУРАТДА: созловчи-чилангар М. Ҳакимов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ҒАЛАБА КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг Ўзбекистон Республикаси давлат манфаатларини ҳимоя қилишдаги, унинг иқтисодиёти, маданиятини ривожлантиришдаги, мустақилликни шакллантиришдаги, ёш авлодни тарбиялашдаги катта хизматлари учун, шунингдек, 9 май — Ғалаба куни муносабати билан:

1. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ногирон байналмилал жангчилар, шунингдек ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари 10 минг сўм миқдорда пул билан мукофотлансин.

2. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ва Ўзбекистон Республикасининг пенсия жамғармаси билан биргаликда бир ҳафта муддат ичида мазкур фармонда кўзда тутилган харажатларни пул билан таъминлаш тартиби ва манбаларини аниқласин.

3. Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки, Ўзбекистон Республикасининг пенсия жамғармаси, Ижтимоий таъминот вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Ўзбекистон Республикасининг Миллий хавфсизлик хизмати юқорида кўрсатилган мукофотларнинг ўз вақтида тўланишини таъминласинлар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 26 апрель.

МУҚАДДАС ЭЪТИҚОДЛАР СИЛСИЛАСИ

...Ватаним мустақиллиги, халқим озодлиги учун ҳаётимни тикканман...

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВнинг жумҳурият мустақиллигининг бир йиллиги тантаналарида «Останкино» мухбири саволларига берган жавобидан.

Шу йилнинг йигирма учинчи апрелида моҳият-эътибори нуқтаи-назаридан улуғ тарихий ва табиий воқеанинг шоҳиди бўлдик. Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти, озодлигимиз ва мустақиллигимизнинг тимсоли, миллатимиз етакчиси Ислом Каримов бир гуруҳ профессионал ёзувчиларни бир пиёла чойга таклиф этиб, узоқ муддат сидқидил, юракдан суҳбатлашди, дардлашди. Ҳеч кимга айтмай, айтолмай юрган юрак сўзларини ўртага ташлади. Ҳар нарсага ўта синчковлик, максимализм ва ҳатто педантизм билан қарайдиган биз, қаламкашлар бу чексиз самимият ва очиқ кўнгиллик олдида ҳатто эсанкираб қолдик. Биз бу иззат-эҳтиромда Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом айтган: менинг ҳаётий шиорим — тўғри, ҳақиқатни тенгма-тенг гаплашиш деган улуғ йўриққа амални кўрдик.

— Ҳатто биз суяниб, дўст деб юрган туркий жумҳуриятлар раҳбарлари ичидан ҳам собиқ советлар империясини қўмсайдиганлар чиқиб қоляпти. Бу бизни ташвишлантирмасдан қолмайди. Мен сизларни муқаддас мустақиллигимиз, элимизнинг асрий орзуси бўлмиш озодлигимизнинг ҳақиқий ҳимоясига чақираман. Бугунги кунда ана шу буюк эътиқодлар олдида томошабин ёки оддий кузатувчи бўлиб туриш — хиёнатдир, хоинликдир, — деди Президентимиз дард ва алам билан.— Озодлигимиз осмондан тушди деганлар янглишадилар. Ҳеч қачон озодлик берилмайди, у олинади. Бу жараённи тасаввур эта олмайдиганлар, Ватан ва миллатнинг асл буюк мақсадларидан йироқ кимсалар Ватанимизда дунёвий давлатчилик сиёсатининг тимсоли бўлмиш улуғ бобомиз Амир Темур руҳи олдида жавоб берадилар. Улар ҳам вужудида Ватан ва халқ туйғуси, эътиқоди шаклланган миллатдошларимиз каби тўқ қул бўлиб дунёдан ўтгандан кўра оч бўлсангда озод ва эркин яшаб, ўз эркинг, еру сувингга хўжайин бўлиб яшаб ўтган маъқуллигини охир бир кун англаб етадилар деб ўйлайман. Бироқ чўпоннинг таёғини суқиб қўйсангда кўкарадиган, чексиз суғориладиган ерлари бўлган икки буюк дарё — Аму ва Сир орасидаги халқ ҳеч қачон оч қолмайди. Агар бирор босқин ва талончилик туфайли юрт талаб кетилмаса. Худди мана шу боис ҳам ҳазрат Амир Темурдан сўнг юртимиз рўшнолик кўрмади. Минг алам ва афсуслар бўлсинким, юрт аввало ичдан бузилади. Қалъанинг ичидан путур кетмаса уни ололмайдилар. Миллатимизнинг ўз вақтида пешонасининг шўр бўлишига сабабчи бўлган тарихий сотқинлар бўлмаганида эди, бизнинг улуғ манзилларимиз жуда яқин бўларди. Бироқ бундай сотқинлар, нотабиий ва ноинсоний коммунистик ғояга тирмашиб, коммунист бўлиб ўлишга аҳд қилган кишиларга ҳам биз жабр, зулм қилмаймиз. Ҳар бир инсон ўз қилмиши, савоб ва гуноҳ иши учун аввал халқ олдида, сўнгра Яратган олдида ёлғиз ўзи жавоб беради. Илоҳий неъмат — миллий мустақиллигимизни асраб, авайлаб, такомиллаштириб, маромига етказмас эканмиз, келажак авлод ҳеч қачон бизни кечирмайди. Улуғ мақсадлар олдида сукут сақламоқ, вақтни ҳуда-беҳуда ишларга сарфламоқ — шон-шараф ва ор-номусни йўқотмоқдир,— дея таъкидладилар Ислом ака одатдагидек чексиз ҳаяжон ва эътиқод билан.

Ҳа, Ўзбекистон кейинги бир ярим йил ичида балким юз эллик йиллик тарихий йўлни босиб ўтгандир. Бу тарихан қалтис, мураккаб вазиятда миллатимиз бошида турган бу самимий инсонга Оллоҳнинг назари тушган эканки. Ўзбекистондек буюк давлатнинг мустақиллигини эълон этмоқ ул кишига насиб этди. Биз бундан ғурурланмоғимиз, бутун иродамиз, куч ва имкониятларимизни ишга солиб, ҳурриятимиз рамзига айланган бу беғубор инсоннинг ёнида бўлмоғимиз шарт. Бугун биз ўзимизнинг шахсий бахтимизни унутишимиз, она Ватан бахти-саодати олдида бирлашиб, унинг порлоқ келажаги ҳаққи курашмоғимиз керак.

Ватан ва халқ бахт-саодати учун фақат ақл-идрок ҳамда чексиз меҳр-муҳаббат билан курашилади. Бу йўлда имкониятларни чала сарфлаб ёки чала фикрлаб бўлмайди. Вужудида мукаммал Ватан эътиқоди шаклланган, имонида Ватаний ахлоқ такомил топган инсон комил инсондир. Бундай шахслар учун бир бурда нон топиб ейиш ҳеч қачон муаммо бўлмайди. Сабаби—бир тишлам нон топиб емоқ учун жуда катта ақл-заковат талаб қилинмайди. Бундай кишиларни халқнинг ўзи авайлаб-асрайди, керак бўлса боқади.

Фақат улуғ ва покиза инсонларгина доимо қалбида ўзининг беғубор болалик туйғуларини асрай оладилар. Миллатнинг кўзгуси бўлиши керак бўлган қаламкашларимиз уч-тўрт кишининг қутқуси билан боши қўшилмай, аравани ҳамма

(Давоми 2-бетда).

• *Депутатлик ҳаловат эмас*

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг сессияси олдидан

Ғойибдан келажак бахт бир афсона

ДЕЙДИ АНДИЖОН ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ДЕПУТАТИ Ш. ЙЎЛДОШЕВ

Шаҳобиддин ака қайсар одам. Жангари. Айтган сўзидан қайтмайди. Лекин етти бор ўйламагунча сўзламайди. Олтинкўл районидаги Жалавек қишлоқ кенгашининг раиси. Қишлоқдошлари уни вилоят кенгаши депутатлигига номзод этиб кўрсатишганда район раҳбарлари оёқ тирашган. Азбаройи нолойиқлигидан эмас, шу ҳудудда казо-казолар кўксига уришаётганидан шундай қилишган. Шаҳобиддин ака ориятни устун билди, ортга чекинмади. Энди уни яхши биладиганлар оёғидан ўт чақнайдиган депутат, дейишади. Унинг тиниб-тинчимаганлиги учун шундай баҳо беришса керак-да.

Шаҳобиддин акани белни маҳкам боғлаб тўй тараддудида юрганда учратдик.

— Икки ёшнинг бошини қовуштираяпмиз, — сўзлади у. — Султон Мўминов тақдир тақозаси билан бир қўлидан ажраган. Отаси ҳам ишга яроқсиз. Маҳалла аҳли маслаҳатлашиб, уни ўзи кўнгил қўйган қизга уйлантириб қўймоқчи бўлдик. Ҳар ким баҳоли қудрат ҳиссасини қўшди. Яна шароити оғир оилаларнинг уч нафар болакайини ҳам суннатга ётқизяпмиз. Эртанги ёруғ кунларимиз арафасида бир-биримизга қайишмасак бўлмайди-да.

— Қишлоқда ёрдамга муҳтож оилалар кўпми!

— Ҳудудимизда 3500 оила бўлса, улар орасидан ночорлари бармоқ билан санарли. Сабаби—ҳамқишлоқларим ниҳоятда омилкор. Томорқаларидан жуда унумли фойдаланишади. Уларнинг аксариятида иссиқхона бор. Буёғини сўрасангиз, ердан уч-тўрт марта ҳосил олишмаса тинчишмайди.

Хўжаликларимиз шаҳар атрофида жойлашган. Демоқчиманки, аҳолининг кўпчилиги асосий ишдан ташқари бирор ҳунар этагини тутганлар. Ҳунарли эса оч қолмайди. Кейинги пайтларда одамларимиз қўлида чорва моллари кўпайди. Сут-қатиқ ҳам уларнинг ўзларидан чиқаяпти. Буларнинг ҳаммасининг сабаби одамларимизнинг тадбиркорлиги, қолаверса депутатларимиз фаоллиги, ҳамқишлоқларимнинг меҳр-оқибатлилигида деб биламан.

— Қишлоқ кенгаши депутатларини назарда тутяпсиз-да! Маъзур тутинг, айрим пайтларда улар ҳатто ўз наказларини ҳам билишмайди.

— Бизда эса, аксинча. Улар таянч нуқталаримиз. Тўғри, авваллари бундай юмушга ҳамма ҳам бош қўшавермасди. Боз устига бунчаси ишчи, манависи соғувчи бўлсин дейишарди. Энди бундай гап йўқ. Одамларга ўз сўзини ўтказа оладиган, бирор ишнинг уддасидан чиқадиган фидойиларни атрофимизга жипслаштирдик.

Оддийгина мисол. «Юқори ҳосил» маҳалласидагилар оқин сув масаласида жуда-жуда қийналишарди. Масаланинг ечими топилди. «Далварзин» маҳалласида иккита дўкон очилди. Худди шу қишлоқда атлас тўқийдиган цех ишга туширилиб 60 нафар ёш иш билан таъминланди. Қабристонларимиз обод қилинди. Қишлоқларимизга ичимлик суви, табиий газ олиб келинди. Буларнинг ҳаммаси ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Депутатларимиз ғайрат кўрсатишяпти. Улар маҳалла қўмиталари билан мустаҳкам алоқа боғлаганлар.

— Таъбир жоиз бўлса, маҳалла ойна. Унда ҳамма нарса ўз аксини топади, шундай эмасми!

— Албатта, Президентимиз Ислом Абдуғаниевичнинг ана шу йўналишга алоҳида эътибор қаратаётганликлари бежиз эмас. Чунки сизнинг қандай юриш-туришингизни ҳам энг аввало маҳалладагилар яхши билишади. Биз маҳалла қўмиталарига катта ҳуқуқларни бердик. Бошқачароқ қилиб айтганда, уларнинг қўли калта эмас. Яна бир гап. Шоли ичида курмак учрагандек, айрим нафсга эрк берганлар хонадонларга ўғирликка туша бошладилар. Осон луқма топиш йўлига ўтиб олдилар. Шубҳасиз кимдир зор қақшаб қолди. Бошқа биров ҳаловатини йўқотди. Депутатларимиз кўнгиллилардан тунги соқчилик жорий этиш ҳаракати билан чиқишди. Маҳалла қўмиталари бош қўшдилар. Энди миршаблар ҳам хурсанд. Аҳоли тинч. Ахир кўнгиллилар нафси бузуқлар йўлига ғов солишди-да.

— Шаҳобиддин ака, беш қўл баробар эмас. Сиз раҳбарлик қилаётган қишлоқ кенгаши ўрамидаги маҳалла қўмиталари ичкиликсиз тўй ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Аммо бу саъй-ҳаракат айримларга ёқинқирамаяпти чоғи!

— Яширишнинг ҳожати йўқ. Бўйидан тортсанг энига етмайдурғон замонда Қизил тўй қилиб сохта обрў орттираман дейишнинг ўзи ақлсизлик. Яқинда қўшни районлардан бирида тўй бўлди. Жўраларига қўшилиб «оқ» касофатдан отиб олган куёв йигит шунақанги «ҳунар» кўрсатдики, тўй азага айланди. Бу зорманданинг нархи арзон эмаслигини қўйинг, у келтираётган ташвиш ортиқча бўлаётир. Шунинг учун тўйда ичкилик қўймасликка аҳд қилдик. Қишлоқ кенгаши сессияси таклифимизни маъқуллади. Энди бунга ким риоя қилмаса жарима солинади, чора кўрилади. Норозилар эса ўзларидан ўпкалашсин.

— Ижроқўм раислиги, қолаверса вилоят кенгаши депутатлиги тоши оғир эмасми!

— Ишонч — энг катта масъулият. Сайловчилар, бошқачароқ қилиб айтганда, сизга ихлос қилганлар умид кўзларини тикиб туришса, ишлаб чарчамайсиз. Лекин депутат учун ҳозир улар талабини амалга ошириш осон бўлмаяпти. Турли остоналарга бош уриб кимнидир ака, бошқа бировни ука дея иш битирилаяпти. «Далварзин» маҳалласида гилам ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. С. Ашуров номли жамоа хўжалиги ҳудудида пишлоқ тайёрланяпти.

Қишлоқдаги 34-мактабни газлаштириш тараддудидамиз. Бунинг учун 4,5 миллион сўмни алоқадор ташкилотга ўтказиб қўйдик. 11-ўрта мактаб ҳам худди шу маънода эътиборимизда турибди. Андижондаги «Ирмаш» заводи кўмаги билан темир маҳсулотлари цехини очганлигимиз халққа фойдали бўлди. Қўйингки, юртимиз обод, элимиз тўқ бўлса юзимиз шу қадар ёруғ бўлади-да.

— Яқин кунларда бўлиб ўтадиган республика Олий Кенгаши сессиясидан нималар кутяпсиз!

— Аввало, анжумандан ҳар бир масалага ўта вазминлик билан ёндашишни истайман. Ортиқча эҳтиросларга берилиш зарар бўлса борки, ўзгача эмас. Қолаверса, депутатларимиз иқтисодий масалаларга оқилона ёндашсалар, ҳозир қийинчиликлардан нолийдиган эмас, унга теранлик билан ечим топадиган замон. Ахир академик шоиримиз Ғафур Ғулом таъкидлагандек, «Тақдирни қўл билан яратур одам, ғойибдан келажак бахт бир афсона...»

«Халқ сўзи» мухбири
Ф. ШОДМОНАЛИЕВ
суҳбатлашди.

МУҚАДДАС ЭЪТИҚОДЛАР СИЛСИЛАСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

ўзича тортадиган бугунги бир шароитда муҳтарам элбошимиз бизни яна бирликка, бағрикенгликка даъват этдиким, ўзини ҳар ҳолда ақлли санайдиган ёзувчилар учун бу катта бир сабоқ бўлиши шарт. Биз ҳаммамиз давлатимиз ва ҳукуматимиз бошлиғидан моддий ҳамда маънавий кўмак сўраймиз. Масалан, биргина ўтган йили у кишининг кўмаги билан газета ва журналларга юз миллион сўм ажратилди. Шундан олти миллион сўмига биз болаларга арзон нархда китоблар чиқариб бердик. Ана шу каби оталарча ғамхўрликни кўриб-билиб, ҳис этиб туриб, шахсан ўзимиз Президентимиз олиб бораётган изчил, халқчил сиёсат учун нима қилдик, дея жиддий ўйлаб кўрмаётганга ўхшаймиз. Бўлиб ўтган бу мулоқот айнан бу йўлда бурилиш нуқтаси бўлади деб ўйлайман. Бутун адабиёт ва санъат аҳли муқаддас эътиқодлар ҳаққи қўлни қўлга бериб, Президентимиз атрофида бирлашмоқда.

Тўғри қилиняпти, нафақат оддий томошабин, балки жумҳуриятимизда давлатчилик сиёсатининг ташкил топишига, мустақиллигимизнинг томир отишига ғанимлик кўзи билан қараётган кишиларга тегишли дафъи жавоб беришяпти. Масъулиятли вазифаларни эплай олмаётган вазиру ҳокимлар ўз ўрнига қўйиб қўйиляпти. Бироқ ҳеч кимнинг бурни қонатилмаяпти. Вилоят ҳокимлиги аравасини торта олмаган кишига салоҳиятига қараб бошқа бир иш бериляпти. Ҳар ҳолда вужудида Ватан ва миллат туйғуси шаклланмаган чайқовчининг сотқинлигини тасаввур этиш мумкин. Бироқ хоиндан беш баттар томошабин бўлиб ўтирган министр, ҳоким ёки депутатни кечириб бўлмайди.

Биз, адабиёт ва санъат аҳли ҳамон катта миллий вазифалар учун ўзимизни тўла-тўкис бахшида эта олмаяпмиз. Ҳаммамиз ўз кўмачимизга кул тортиш билан оворамиз. Сиёсатнинг «с» ҳарфини тушунмаса-да, эплаб оиламизу тўрт нафар боламизни боқа олмасак-да, ўзимиздан дунё миқёсидаги арбоб ясашга уринамиз. Халқ эса ҳаммасини кўриб, билиб турибди. Анча-бунчамиз ёзувчи бўлиб асл профессионал ёзувчи бўлсак ҳам майли эди-ки, шу меҳнат билан тирикчилик қилсак. Ҳаёт ҳақиқати эса бизнинг мутафаккирона ва демократларча тасаввуримиздан бўлакча ҳамда мураккабдир. Бизнинг барча хатти-ҳаракатларимиз, савобли ва хайрли ишларимиз даставвал халқимиз елкасидаги оғир иқтисодий юкни енгиллатишга қаратилмоғи керак. Ислом ака суҳбат давомида халқнинг «Ақл каллада эмас, қоринда бўлади» деган ҳикматини жуда ўринли эслатдиларким, ҳақиқатан ҳам оч қоринга ҳатто ақлли сиёсат ҳам ёқмайди. Жумҳурраисимизнинг катта самимият ва изтироб билан айтган сўзларини тинглар эканман, беихтиёр хаёлимда буюк бобомиз Амир Темурнинг қуйидаги инсоний фикрлари кечди: ҳеч кимдан ўч олиш мақомида бўлмадим. Тузимни тотиб менга ёмонлик қилганларни парвардигори оламга топширдим. Иш кўрган, шижоатли эр йигитларни қошимда тутдим. Софдил кишилар, сайидлар, олимлар ва фозилларга даргоҳим доим очиқ эди. Нафси ёмон ҳимматсизларни, кўнгли бузуқ қўрқоқларни мажлисимдан қувиб юбордим. Очиқ юзлилик, раҳм-шафқат билан халқни ўзимга ром қилдим. Адолат билан иш юритиб, жабр-зулмдан узоқроғда бўлишга интилдим.

Қандай улуғ ва ҳаётий гаплар. Модомики, миллатимизнинг муносиб йўлбошчиси Ислом Каримов ёнида доимо шундай — ёзувчилар, шоирлар ва олимлар бўлар экан, бу буюк она Турон заминида жабр-зулм деган сўзнинг ўзи истеъмолдан чиқиб кетажак. Сабаби — ақлнинг тантанаси, доноликнинг меҳр-муҳаббати бор жойда қилич нари турсин, қаттиқ сўзга ҳам ўрин қолмайди. Бироқ бизда ўз калтафаҳмлиги оқибатида пайдо бўлган чилвирга чалишиб, нопок юракда билмаган ҳолда аслида ўзининг бўйига ўлчаб қазиб қўйган чоҳга тушиб кетганлар ҳеч қачон ўзларидан домангир бўлмайдилар. Ва ҳеч қачон яратган Эгамиз ҳар бир инсоннинг феъл-атворига яраша тақдир ато этишини англаб етмайдилар. Биз улуғ боболаримиз руҳи-хотираси ҳаққи халқимизнинг миллий бирлигини энг олий нуқтага етказишимиз керак. аксарий қисми ҳеч бир миллат ва тўкис Ватан бўла олмаймиз. Демократия дегани бу тўрт томони ҳам қибла бўлган саҳро йўли эмас. Бу энг аввало ҳар бир инсоннинг ўз ички ва ташқи дунёси, ички ва ташқи маданияти билан бошқаларга ибрат бўла билиши демакдир. Шу боис ҳам Шарқда бежизга меъёрдан ошган танқид фитнадур демайдилар. Бежизга ҳам Карамзиндек улуғ файласуф: бу саводсиз халққа озодлик беринг, у Россияни портлатиб юборади, демаган. Тарих Карамзиннинг бу башоратини оқлади.

Худо одам боласига овоз, қобилият бериши мумкин. Бироқ ҳар кимга ҳам покиза қалб ато этавермайди. Покиза ва беғубор қалбли инсонлар бу дунёнинг фаришталаридир. Нақадар бахтли халқмизки, миллатимизнинг аксарий қисми ҳеч бир миллату-элатга, инсон зотига ёмонликни раво кўрмайдиган, уйига ўғри тушса ҳам, «кел болам, бир пиёла чой ичиб олгин, ўғирлигингни сўнгра қиларсан, унгача худо сенга ҳам инсоф бериб қолар» дейди. Ватанимизга келиб халқимиз ҳаётини кузатган Польшанинг собиқ Бош вазири Кишек шундай ёзган эди: «Одамлар тўхтаб келиб тобутни бироз кўтаришиб, марҳумга ҳурматини билдириб кетишяпти. Нақадар олийжаноблик. Бу халқнинг оёғини ўпса бўлади».

Ҳа, бу азиз ва мўътабар халқимизга фақат садоқату меҳр-муҳаббат билан хизмат қилмоқ керак. Ўзгача бўлиши мумкин эмас. Бутун Ўзбекистон зиёлиларини, халқнинг барча табақаларини бирлик, биргаликда порлоқ келажагимиз учун курашишга, меҳнат қилишга чорлаётган , қаерда бўлмасин Ватан энди озодликдан чекинмайди, биз босиб ўтилган коммуколониализм ва қарамлик кўприкларини бузиб ташлаганмиз дея таъкидлаётган Президентимиз Ислом ака Каримовнинг сўзлари Белорусь пойтахти Минскда ҳақиқий маънода қаҳрамонона янгради. Биз озодлигимиз ва мустақиллигимизнинг тимсоли бўлмиш Ислом акани чин ва соф юракдан яхши кўрамиз. Сабаби фақат инсоний меҳр-муҳаббатгина шахсни ва жамиятни ривожлантиради. Фақат меҳр-оқибат бор жойдагина тинчлик, фаровонлик, бахт-саодат дарахти кўкаради, ҳосил беради. Биз энди мустақил жумҳуриятимизнинг ўз миллий қаҳрамонлик нишони — «Олтин юлдузи»ни таъсис этишимиз керак. Бу Олий шарафга илк муносиб инсон ҳам Ислом Каримовдир. Менинг бу юрак сўзларимни миллионлаб ватандошларимиз қўллаб-қувватлашларига аминман.

Бу фикр ҳам аслида уларники, мен уни эътиборингизга ҳавола этмоқдаман, холос.

Суҳбат — мулоқот сўнгида Ислом ака ҳаммамизнинг елкамизга тўн ёпдилар, бошимиз омонлигини тилаб дўппи кийгиздилар, белимизга Марғилон атласидан тикилган белбоғларни боғлаб қўйдилар. Хонлар пайтини билмадимку, бироқ кейинги бир юзу эллик йилда Туркистон ҳудудида бирорта ҳам подшоҳ қалам аҳлига бундай иззат-ҳурмат кўрсатганини ҳеч ким. ҳатто устозларимиз Одил Ёқубов, Саид Аҳмад, Ҳамид Ғулом, Шукрулло, Иброҳим Раҳим, Пиримқул Қодиров, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов ва Худойберди Тўхтабоевлар ҳам эслай олмадилар. Бу учрашувдан ғоят тўлқинланган устоз Одил Ёқубов уни шундай изоҳладилар: бу муҳташам кошонага кўп келганмиз, таассуфлар бўлсинким, бу ердан ҳайфсан, огоҳлантириш, тазйиқ ва зуғум эшитиб кетган дақиқаларимиз кўпроқ бўлган. Оллоҳга минг шукурким, миллатимизнинг келажак умиди бўлмиш Президентимиз елкамизга тўн ёпадиган кунларга ҳам эсон-омон етиб келдик. Биз фақат шукур қиламиз. Бу озод, эркин ва саодатли дақиқаларни Темур, Навоий, Улуғбек ва Бобур руҳлари кузатиб турибди. Бу фақат яхшилик ва эзгулик аломатидир. Бу муқаддас туйғуларга хиёнат қилиш гуноҳи азимдир.

Дарвоқе, устоз Одил ака барчамизнинг кўнглимиздаги гапларни айтдилар. Ҳа, бизнинг танамиз Ватаннинг бир парчасидир. Унда мана шу илоҳий заминни бошга кўтармоқ учун ақл-заковат ва куч-қудрат бор экан, уни фақат эзгу ишларга, она юрт саодатига бахш этайлик. Ёш ҳамкасбларимиздан бири устоз Ислом акага мурожаат қилиб, Сиз бизнинг елкамизга тўн ёпиб шу қадар эҳтиром этаяпсиз, истиқлолимизнинг тимсоли бўлган Сиз азиз инсон учун биз жонимизни беришга ҳам тайёрмиз, деди. Бу сўзлар вужудида Ватан муҳаббати оловланган Ўзбекистон ёшларининг овози эди. Юрт етакчисининг ҳузуридан кўнглим тоғдек ўсиб қайтарканман беихтиёр буюк турк шоири Самад Вурғуннинг тўла эълон қилинмаган шеъри хотирамда жонланди.

Ватан, сендан тонар
бўлсам,
Насибам оҳу зор ўлсин.
Баҳорим кузга айлансин,
Чечаксиз бир диёр ўлсун.
Чаманзорим боғу-боғчам,
Тўкилсин бари — хор
ўлсин.
Мозорим ўт олиб ёнсун,
Бу ишқим ошкор ўлсин.
Ватан, сендан тонар
бўлсам!..

Нурали ҚОБУЛ,
ёзувчи, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, «Чўлпон» нашриётининг бош директори.

• Бир газетанинг ёлғон яшиқлари

«БИЗ БОР ЖОЙДА ҲАММА НАРСА ЯХШИ БЎЛАДИ!»

Москвада чиқадиган айрим газеталар Марказий Осиёда рўй бераётган воқеаларни тўғридан-тўғри, андишасизларча қоралашдан воз кечиб, энди пинҳона, уларнинг наздида, «жўнроқ» йўлига ўтишган кўринади. Аммо улар ҳақиқий мақсадларини нақадар ниқобламасинлар, буюк давлатчилик қилиқлари шундоққина кўриниб турибди. Гўё улар «демократ»ларни кўкрак кериб ҳимоя қилаётгандек бўлиб, уларга эргашишни истамай, ўзининг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий тараққиёт йўлидан бораётганларни аёвсиз фош қилишга киришгандек кўринадилар.

Бунга мисоллар кўп. «Московские новости», «День», «Российская газета», «Независимая газета», баъзан эса «Правда» ва «Известия» собиқ Иттифоқнинг «демократлар» йўлидан боришни хоҳламаётган Осиё республикаларини кетма-кет бўралаб сўкмоқдалар. Ажабланарли жойи шуки, уларнинг усуллари ва далил-исботлари жуда кулгили. Бу республикаларда гўё инсон ҳуқуқлари бузилаётган, диктаторлик тузумлари ўрнатилаётган, ўзгача фикрдагилар қисувга олинаётган эмиш. Бас, шундай экан, сифат жиҳатидан янгича, нозикроқ ва пухтароқ ёндашув керак, деган қарорга келишди улар. Муҳтарам «Комсомольская правда» газетаси шу йўлни танлаб олди.

Мазкур газета 22 апрель куни (тасодифми ёки атайлабми, бу материал Ленин туғилган кунда берилди) жаноб Анисимовнинг «Биз йўқ жойда ҳамма нарса яхши» сарлавҳали, ўз назарида, вазмин сиёсий-иқтисодий мақоласини босиб чиқарди. Унга «МДҲнинг очиқ чегараларини бузаётган танглик» деган кичик сарлавҳа ҳам берилган. Бизнинг назаримизда, муаллиф рўй бераётган воқеаларни холисона баҳоламоқчи бўлган. У кўпдан-кўп рақамларни чоғиштиради, танглик-нинг чуқур сабаблари ҳақида гапиради, Собиқ СССР республикаларидан ҳар бирида ҳозирги босқичдаги аҳволни эринмай таҳлил этади. Газета иқтисодиёт бўлими муҳаррирининг ўринбосари бўлмиш Анисимов чиқарган хулосага кўра, ҳозир ислоҳотлар йўлида қатъият билан бораётган республикалар ёмон аҳволга тушиб қолган. Болтиқбўйи мамлакатлари, Россия, Украина шулар жумласига киради. Аммо улар билан дарров баравар оёқ ташламаётганлар бирмунча дуруст яшамоқдалар, ижтимоий ларзаларга дуч келмаяптилар.

«Ўзбекистондаги аҳвол нисбатан яхши, бу ерда истеъмол моллари ишлаб чиқаришнинг қисқаришига деярли йўл қўйилмади: атиги 1 фоиз қисқарди. Айни вақтда енгил саноат ҳатто 17 фоиз кўтарилди. Болтиқбўйи мамлакатларида собиқ СССРнинг бошқа давлатлари билан иқтисодий алоқалар узилиши сабабли ишлаб чиқариш пасайиб кетди. Эстонияда саноат ишлаб чиқариши 35 фоиз, Латвияда 35,1 фоиз, Литвада 55 фоиз камайди», — деб ёзади муаллиф. Бу рақамларга шубҳаланиб бўлмайди. Улар ҳаммага маълум. Аммо муаллиф сўнгги қирқ сатрда ўз «асари»нинг ҳақиқий моҳиятини ошкор этади. Чунончи, у янги чиққан «ислоҳотчилар»нинг ижозатсиз бозор муносабатига осойишта ўтиш тарафдорларига «демократлар»ни қарама-қарши қўяди. Жаноб Анисимов яна бундай деб ёзади:

«Хулоса мутлақо равшандек: ислоҳотлар йўлида анча илгарилаб кетган мамлакатларда ишлаб чиқариш даражаси кўпроқ пасайиши содир бўлди. Давлат моддий ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари устидан қаттиқ назоратни сақлаб қолган жойларда эса хўжалик камроқ зарар кўрди. Аммо бу — зоҳирий саодатдир... чириб бораётган тузумда яшаса бўлаверади, албатта, аммо бу узоққа бормайди, дард газак олиб кетгач, унга жарроҳлар ҳам илож топишолмай қолади. Иқтисодиётнинг таназзулга учраши муқаррар эди — иқтисодиётда эмас, жамики соҳаларда ҳам ҳаддан ташқари кўп нарса барбод бўлди. Социалистик иқтисодиётга кескин барҳам берган ва бунинг учун ҳар қандай қийинчиликка бардош беришга тайёр турган Болтиқбўйи давлатлари ҳақми ёки ўтмишда қолаверишни афзал кўраётган Ўрта Осиё давлатларими? — Бу саволга фақат тарих жавоб бера олади».

Э-ҳа, мана гап нимада экан? Аммо бошқа бир табиий савол туғилади: хўш, мустақил Болтиқбўйи мамлакатлари-ю, Марказий Осиё минтақаси республикаларининг муаммолари билан москвалик журналистларнинг нима иши бор? Бунинг жавоби қийин эмас: улар империячилик фикр-хаёлларидан ҳеч воз кеча олмаяптилар, аввалгидек ўзларини «қуруқликнинг олтидан бири ҳукмдорлари» деб ҳисоблашмоқдалар. Кези келганда айтиш кераккки, худо хайрингизни берсин, Россиядаги ўз муаммоларингизни бир амаллаб эплаб олинг, ўз ишкалларингиз кундан-кун ортиб боряпти-ку, ҳозир бутун бошли буюк Россиянинг тақдири таҳлика остида турибди-ку...

Ўзбекистон ўз тараққиёт йўлини танлаб олган. У кўрсатмаларсиз ва турткиларсиз, аста-секин ўтишга асосланган. Бу ерда шубҳали «демократлар» эмас, балки давлатнинг ўзи асосий ислоҳотчидир. Бу ерда иқтисодиёт сиёсатдан юқори қилиб қўйилган. Афсуски, собиқ марказдагилар буни тушунишни хоҳламайдилар ёки хоҳлай олмайдилар. Эҳтимол, шунинг учун бўлса керак, муаллиф русларнинг «биз йўқ жойда ҳамма нарса яхши» деган мунгли мақолани кичик сарлавҳа қилиб олгандир.

Биз фахрланиб: «Биз бор жойда ҳамма нарса яхши!» дея оламиз.

(ЎзА).

САМАРҚАНД. Темирйўл туманидаги «Динамо» тикувчилик фабрикасида асосан ёшлар ишлашади. Дилшода Раббимова — шулардан бири. У бежирим кийим-кечаклар тикиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир.

СУРАТДА: илғор тикувчи Дилшода Раббимова.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

ЁЛҒОННИНГ УМРИ ҚИСҚА

Маълумки, республикамиз жамоатчилиги яқинда «Новое время» журналида босилган мақолаларни нафратланиб кутиб олди, бу мақолаларда Ўзбекистоннинг миллий сиёсати сохталаштириб кўрсатилган. Фуқароларнинг, кўп миллатли республикамизда яшовчи барча кишиларнинг оммавий ахборот воситаларига йўллаган мактубларида, телефон орқали айтган гапларида Ўзбекистондаги барқарорлик ва миллатлараро тотувликни ҳеч қандай иғвогарликдан иборат уйдирмалар буза олмаслигига ишонч билдирилади, расмий идоралардан одамлар орасига нифоқ уруғини сочишга уринишларни бундан буён ҳам фош қилиб ташлаш талаб этилади.

МДҲдаги яҳудийларнинг диний жамиятлари кенгашининг қуйида эълон қилинаётган баёнотида ҳам «Новое время»да босилган мақолаларга айни шундай муносабат билдирилган. Кўриниб турибдики, Дубнов каби сиёсий товламачилар ва уларни руҳлантираётган кишиларнинг ватани ҳам, миллати ҳам йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Уларнинг бутун умиди ҳар қандай хусусда навбатдаги сохта туҳматлар учун пул ваъда қиладиган бирор кимсани топишдан иборат.

МДҲДАГИ ЯҲУДИЙЛАР ДИНИЙ ЖАМОАЛАРИ КЕНГАШИНИНГ БАЁНОТИ

МДҲдаги яҳудийлар диний жамоаларининг кенгаши қуйидагиларни билдиришни ўз бурчи деб ҳисоблайди: Америка яҳудийларининг «Совет яҳудийларига ёрдам комитетлари уюшмаси» ташкилотининг вакили бўлган Аркадий Дубновнинг мақолалари ҳам АҚШдаги, ҳам собиқ Совет Иттифоқи мамлакатларидаги яҳудий ташкилотларининг фикрини ифодаламайди.

Бу гап, хусусан, шу муаллифнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга нисбатан эълон қилган мақолаларига тааллуқлидир.

Биз Ўзбекистон Республикаси маъмурлари яҳудий аҳолисига яхши муносабатда бўлаётгани учун Президент Каримов жанобларига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этамиз. Республиканинг кўпгина шаҳарларида диний жамоалар бор, яҳудийлар маданияти марказлари очилган, болалар учун ёзги лагерлар ишлаб турибди. Яқин келажакда маъмурлардан яҳудий миллий мактаблари очилишига ижозат олиш умидидамиз.

Ўзбекистон ҳукумати республика яҳудий аҳолисининг МДҲ бошқа мамлакатларидаги ва чет эллардаги, аввало, Исроилдаги яҳудийлар билан алоқаларини мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда. Тошкент — Тель-Авив тўғри авиация рейси очилганини яхши муносабатнинг мисоли деса бўлади.

Ўзбекистон Республикасидаги бошқа халқлар билан тенг ҳуқуқларга эга бўлган яҳудий халқининг дини, анъаналари ва маданияти тикланиши учун республикада шароит яратилган.

Буни биз республика ҳукуматининг, унинг Президенти И. Каримов жанобларининг катта хизмати деб биламиз ва унга самимий миннатдорчилигимизни изҳор этамиз.

Бош раввин
А. ШАЕВИЧ,
Бош раввин-қози
П. ГОЛЬДШМИДТ,
Раис
В. ФЕДОРОВСКИЙ.

ЎЗБЕКИСТОН: ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИ

Республикамиз мустақилликка эришгандан кейин, турмушнинг барча соҳаларида жадал рўй берган ўзгаришлар «Ўзбекистон: янгиланиш йўли» фильмида ифодасини топди. Бу фильм республика илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясида суратга олинган. Фильмнинг режиссёри — Д. Салимов.

Ҳужжатли киночиларнинг мазкур асари мустақил демократик давлат барпо этиш борасида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобида баён этилган беш асосий принцип қандай амалга оширилаётганини тасвирлайди. Фильм республика ташқи ва ички сиёсати концепциясининг асосий қоидаларини таърифлайди.

Ҳужжатли лента ижодкорлари мураккаб мавзуни жуда яхши ҳал этиш йўлини топганлар, республиканинг ҳозирги кунини, унинг имкониятларини тарихий воқеаларга қиёсан кўрсатиб берганлар.

Бу қадимий диёрда ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али Ибн Сино, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий ва бошқа буюк мутафаккирлар, олимлар, шоирлар яшаб ижод этган. Уларнинг асарлари ўша замонлардаёқ Шарқ халқларинингина эмас, бутун башариятнинг ҳам мулки бўлиб қолган. Улар жаҳон фани, адабиёти, меъморчилигини юксалтиришга ҳисса қўшиб, бойитганлар. Шундай тарихи ва аждодлари бўлган халқнинг келажаги буюкдир. Ҳужжатли киночиларнинг янги иши мана шуни тасдиқлайди.

Фильм ҳозирги Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳиятини, халқаро майдонга дадил чиқиб бораётганини, республикада азалий урф-одатлар, анъаналар қайта тикланаётганини тасвирлайди.

Ўзбекистон телевидениесида «Ўзбекистон: янгиланиш йўли» фильми илк бор кўрсатилди. Фильм ижодкорлари уни кенг экранда ҳам намойиш этиш ниятидадирлар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг ГФРга расмий ташрифи арафасида Бирлашган Германия аҳолисини шу фильм билан таништириш мўлжалланмоқда.

(ЎзА мухбири).

• Ифтихор

КЕЛАЖАККА ОЛТИН КЎПРИК

Мустақил Ўзбекистон жаҳон ҳамжамияти саҳнасига ўз йўли, ўз қиёфаси, ўз дастхати ила кириб бормоқда. Собитқадамлик ва бардош билан юргизилган сиёсатнинг дастлабки мевалари ўлароқ қўлда нақд бўлган натижаларни таҳлил қилиш ана шундай хулосага олиб келади.

Миллий байроғимизда тажассум топган мантиқ, ранглар ҳамоҳанглиги туғдирган нафосат, унсурларнинг чатишиб ҳосил қилган тилсимоти бир дастада бирлашиб, такрорланмас мумтозликни юзага келтирган. Ундаги ҳар бир ранг, белги ҳақида батафсил мулоҳаза юритиш мумкин ва бу мўъжиза ўз илдизлари билан мозийга бориб тақалади-да, бари тарихимизни кўз олдимизда гавдалантиради. Унда жонли нигоҳлардек милтираб турувчи юлдузларни олайлик. У «вилоятлар сони — 12 та» тарзидаги жўн гап эмас, балки боболаримиз тафаккурида сайқалланган, алжабрлар-у, ҳандасаларнинг мураккаб ҳисобларида зеҳнни тортган илоҳий бир рақам. Бир йилда ойларнинг 12 та бўлиши — шундан, мучал ҳисобининг 12 та бўлиши — шундан. Унинг салоҳияти имомларнинг шунчалигидан қадимий ва салмоқли. Бинобарин, бу синоатни менинг ақли ожизим ҳам тўла изоҳлашга қодир эмас экан, яна бир далил сифатида боболаримизнинг гўзал удумларидан мисоллар келтирайлик. «Темур тузуклари»дан иштибоҳ: «12 нарсани ўзимга шиор қилиб олиб, салтанат мартабасига эришдим», «Салтанатимни 12 тоифага бўлиб, уларга таянган ҳолда иш юргиздим. Салтанатим қонун-қоидаларини ҳам шу 12 тоифага боғлаб туздим. Бу 12 тоифани салтанатим фалакининг 12 буржи ва давлатим корхонасининг 12 ойи деб ҳисобладим». «Ушбу 12 нарсани ўзимга шиор қилиб олганлигим учун тўла мустақиллик билан салтанат тахтига ўтирдим. Ўз тажрибамдан синаб билдимки, агар қай бир подшоҳ шу 12 нарсага эга бўлмас экан, салтанатдан бебаҳра қолур», «Ғайратли, ор-номусли бўлган 12 кишига амирлик даражасини бердим». Ҳазрати Соҳибқироннинг жангга кириш ва чиқиш ҳақидаги тузуклари сони ҳам 12 та.

Байроғимизни илк марта кўрганимда бепоён осмон уммонида атрофга тириклик — ҳаёт таралаётгандек бўлганди. Шамолда рақс қилаётган қайбир фариштанинг рўмолидан борлиққа меҳрмайинлик ёғилиб қолаётгандек, бағрикенглик, саховат уфуриб тургандек, келажаги буюк янги бир юрт юз очгандек туюлганди. Этим жунжикиб, унга интилган, паноҳига боргим келган ва дастасидан маҳкам ушлаб, баланд-баланд кўтаргим келганди. Негадир жонга, қалбга яқин эди у. Эҳтимол, бу асрлар қатида яширинган тилсимотларни қобил меросхўр сифатида излаб топган кишиларнинг хизматидир. Ҳар чизгисида бир мумтозлик юкланиб, ижод қилинган бу мўъжизадан фақат ҳайратланиш керак.

Давлат гербида ҳам халқимизнинг миллий феъл-атвори жуда чиройли ифодаланган. Мадҳиямизда йўғрилган бепоёнлик, нафислик, улуғворлик-чи? Уни тинглаган киши қалбига қуёш нурлари оқиб киради, у қулочини ёзиб, шу тупроқни қучгиси келади.

Биринчи орденнинг таъсис этилиши ҳам яна навбатдаги янгилик бўлди. Унинг таъсис этилиши тўғрисидаги Фармонга шарҳда бундай орден жаҳон тажрибасида ягона эканлиги айтилган.

Ростдан ҳам дунё амалиётида ҳозиргача нишонлар, асосан, кишиларнинг алоҳида жасоратлари ва хизматларини тақдирлаш учун таъсис этилган. Гарчи номлари, тасвирлари турлича бўлса-да, нишонлар урушларда қаҳрамонлик кўрсатган лашкарбошиларгаю аскарларга, меҳнатда донг таратган фидойиларга берилган. Тақдирланган қаҳрамонлик, одатда, ҳаёт-мамот курашларида, яъни «Сен уни ўлдирмасанг, у сени ўлдиради» қабилидаги танг шароитда туғилган. Ёки меҳнат бобидаги нишонлар, олайлик, бизнинг «кечаги» кунимизда одамни кўпроқ эзиш, унинг жисмоний, ақлий кучидан тўлароқ фойдаланиш, инсонга табиат томонидан ато этилган имкониятни сўнгги томчисигача сўриб олиш мақсадига йўналтирилганди,

«Соғлом авлод учун» ордени эса, аксинча, мамлакат фуқароларининг табиий, биологик қобилиятларини ривожлантириш, мустаҳкамлаш, мукаммаллаштиришни назарда тутади. У авлоднинг соғлом, баркамол ўсишини таъминлашдаги алоҳида хизматлари учун берилади.

Ҳозирги иқтисодий шароитда мутлақо янгича йўл тутилгани, 1—2 йилни эмас, нурли келажакни ўйлаб иш қилинаётгани чинакам донишмандлик, халқпарварликдир. Қолаверса, мамлакатимизда ўтказилаётган сиёсатнинг моҳиятини ойдинлаштиради. Демак, Президентимиз, ҳукумат кўраётган тадбирлар нафақат бугунга, балки келажакка қаратилган. Тан олиб айтадиган бўлсак, бундай йўл тутилиши халқимиз дилидаги гап бўлди. Моҳият нимадалигини маълум қилиш учун вилоят газетасида ва «Саодат» журналида 1990 йил ёзида босилган бир мақоламдан кўчирма келтира қолай: «Алданган, таҳқирланган, қатағон қилинган, бир умр тиз чўкиб, муте бўлиб яшашга маҳкум этилган халқнинг авлодларида табиий генлар бузилиб кетмадимикин? Бир ёқда пестицид, гербицидлар, ҳаводаги миллион тонналаб тузлар. Бошнинг мудом эгиклиги, атроф-теваракка бепарволик, энди яққол билинаётган тошбағирлик, меҳрсизлик шундан эмасмикин?...

Ва (нисбатан) тоза насл зурриёди (1-авлод) бутифослар ичида яшаб, фарзанд (2-авлод) кўрди. Уларнинг айримлари ёшига етмай жарроҳ столида ётибди ёки сурункали касалга чалиниб, умрини шифохоналарда ўтказмоқда. Уларнинг фарзандлари (3-авлод) нима бўлади?»

Шубҳасиз, ўшанда бу мавзуда кўплаб чиқишлар бўлганди. Бироқ унда биз Москва ихтиёрида эдик ва мақсадсиз бир кампания — қайта қуриш жадал олиб борилаётганди. Тўғри, кейинги пайтларда мардлик билан кескин чоралар кўрилди, жумладан, республикага бутифос келтиришга чек қўйилди. Лекин халқимизнинг бахтига Мустақиллик насиб этгач, бир йилда ўн йилларнинг юмуши бажарилди! Ўткир заҳарли кимёвий дорилар бутунлай тақиқланди, пахта экиладиган майдонлар қисқариб бормоқда, давлат хазинасидан тиббиёт харажатларига қўшимча маблағлар ажратилди, хуллас фалокатнинг олди олинди. Бундай тадбирлар ҳозир ҳам изчил ва мунтазам давом эттирилмоқда. Мақсадларнинг олий. орзуларнинг юксаклигини эса «Соғлом авлод учун» орденининг таъсис этилиши яна бир марта кўрсатиб турибди. Зеро, инсоният XXI аср бўсағасида нафас олмоқда, янги давр янада тараққий этган, маданийлашган бўлиши шубҳасиз. Бу асрни қилич-қалқонлар, ҳатто атом бомбалари билан ҳам кашф қилиш мумкин эмас, негаки, илм юқори даражада тараққий топади, маданият гуллаб-яшнайди, инсон бачкана гаплардан юксалиб, умумбашарий ғоялар билан яшай бошлайди... Ҳар қандай шароитда ҳам энг оддий ҳақиқат — омад ҳар томонлама соғлом, баркамол авлод тарафида бўлиши аниқ. Ана шу оламшумул мақсад йўлидаги илк қадамлар муборак ва қутлуғ бўлсин!

Ҳаким САТТОРИЙ.

⊙ ФАН ОЛАМИДА

БИР ФЕРМЕНТНИНГ МИНГ БИР ХУСУСИЯТИ

ЎЗБЕКИСТОН Фанлар академияси Микробиология институтининг ферментлар лабораторияси олимлари яна бир фермент — липазани кашф этдилар.

ЯНГИ фермент жумҳуриятдаги мавжуд бойликлардан бири бўлган ипак қолдиқларини ёғсизлантириш ва ундан иложи борича кўпроқ маҳсулот ажратиб олиш йўлидаги изланишлар маҳсули бўлди. Марғилон ипак комбинатида олиб борилган тажрибалар шуни кўрсатадики, липаза воситасида ипак қолдиқларидан 8—10 фоизгача қўшимча маҳсулот олиш мумкин экан.

Бундан ташқари, липаза ферменти ёрдамида маргарин, маянез каби янги, сифатли озиқ-овқат турларини олса бўларкан. Микробиология институтининг ферментлар лабораторияси ходимлари Тошкент техника дорилфунуни олимлари билан ҳамкорликда Тошкент ёғ-мой комбинатида олиб борган илмий тажрибалари билан липаза маҳсулот сифатини яхшилашдан ташқари унинг биологик хусусиятларини оширишини тасдиқладилар.

Дунё тажрибалари шуни кўрсатадики, липаза ферментидан медицинада — ошқозон-ичак касалликлари, ошқозоности бези яллиғланганда, организмда овқат ҳазм бўлиши қийинлашганда фойдаланса бўларкан. Бу фермент, умуман, 100 дан зиёд соҳада қўлланилиб, атроф-муҳитни муҳофаза қилишда, ёғ-мой комбинатларининг трубаларини ювишда, кир ювиш воситалари, ёғли терилар учун кремлар, шампунь, махсус тиш ювиш пасталарини тайёрлашда ўзининг физик-кимёвий хоссалари жиҳатидан шу кунгача бутун дунёда ўрганилган ферментлардан юқори туриши тажрибада аниқланди.

Микробиология институтининг ферментлар лабораторияси олимлари излаб топган яна бир микроорганизм—глюкозани ундан ширинроқ бўлган фруктоза шакарига айлантириб бериш қобилиятига эга эканлиги тасдиқланди. Фруктоза шакари фақат ширинлиги билан фарқ қилмай, ички аъзоларга сўрилиши билан ҳам глюкозадан ажралиб туриши фанга анчадан бери маълум. Фруктоза шакари қандли диабет касаллиги билан оғриган беморларга берилганда ҳамда жарроҳликда операциядан кейин камқонли беморларга ҳар хил темир сақловчи моддалар билан қўшиб берилса катта фойда келтириши аниқланди.

Файзулла БОБОДУСТОВ,
ТошДУ толиби.

Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари

ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

• Давлат назорати амалда •

Ишимизда тартиб-интизом бўлмас экан, кўзланган мақсадимизга эриша олмаймиз.

Ислом КАРИМОВ

БАҲО-АМАЛИЙ ИШГА ҚАРАБ

Республикада Президент фармонлари ижросини таъминлаш ва назорат қилиш юзасидан ҳокимликлар ва давлат назорати органларининг ягона тизими ташкил этилмоқда.

Март ойининг бошида Тошкент жаҳар ҳокимлиги ва давлат назорати шаҳар бошқармаси биргаликда Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Президент фармонлари, Вазирлар маҳкамасининг қарорларининг ижросини назорат этиш ва бажарилишини таъминлашнинг ягона тизимини ташкил этиш ҳақида фармойиш қабул қилдилар. Шунга асосан пойтахт ҳокимлиги ижроия аппаратида махсус ишчи гуруҳи тузилди.

Юнусобод туманида ўтказилган тадқиқот натижасида юқори органлар қарорларининг бажарилиши суст бораётганлиги аниқлангандан сўнг ана шундай қарорга келинди.

Аслида ижрони таъминлаш ва назорат қилишнинг ягона тартибини ташкил этишга Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати комитетида ўтган йил ўрталаридаёқ киришилганди. Мамлакатда туб ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга қаратилган ҳуқуқий актларнинг бажарилишидаги сусткашлик, ижро органларидаги эскидан қолган мудроқ кайфият, ҳафсаласизлигу масъулиятсизлик иллатлари долзарб муаммоларни ҳал қилишга ҳалақит бераётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Маълумки, республика Президентининг ҳар бир фармони ҳаётимизнинг маълум бир жабҳасини ривожлантириш, эл-юрт равнақи, тинчлигу осойишталиги ва рўшнолиги йўлидаги эзгулик тадбирларидир. Ҳозирги мураккаб иқтисодий вазиятда улар қанчалик тез ва соз амалга оширилса, турмушимиз шунчалик илдам изга тушади. Айниқса, аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашга қаратилган фармонларнинг бажарилишида ҳар бир фурсат ғанимат. Шу боисдан ҳам ўтган йили октябрь ойида Комитет бўйича қарор ва ижрони назорат қилишнинг ягона тартиби ишлаб чиқилди ва у барча назорат органларида татбиқ этилмоқда.

Афсуски, айрим маҳаллий ҳокимият органлари, раҳбарлар ва масъул ходимлар «танаси бошқа дард билмас» қабилида иш кўрмоқдаларки, оқибатда жойларда Ўзбекистон Президентининг кексалар, ногиронлар ва талабаларни, мактаб ўқувчиларини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган фармонларининг ижроси ҳеч бир сабабсиз чўзиб юборилмоқда.

Яқинда 9 та вилоятдаги ижроия-бошқарув идоралари, корхона, хўжалик ва муассасаларда Президентимиз фармонлари ижроси қандай ташкил этилгани ўрганиб чиқилди. Бу жараёнда Комитет ходимлари томонидан маҳаллий органларга ижро ва назоратни ташкил этишнинг ягона тартибини жорий этиш юзасидан амалий ёрдам ва методик кўрсатмалар берилди.

Ижрони изга солиш йўлидаги тўсиқ ва камчиликлар деярли барча жойда бор. Улардан энг кўп учрайдигани—фармонларни бажаришга зудлик билан киришилмаслик. Бир-икки мисол келтирай: Президентимизнинг мактаб ўқитувчилари, тарбиячиларга қўшимча имтиёзлар бериш ва юқори синф ўқитувчиларининг маошларини ошириш ҳақидаги фармонини бажариш бўйича Ромитан ва Вобкент район ижроия комитетлари 6 ойдан сўнг, Пешку район ижроия комитети эса Фармон чиққандан қарийб бир йил ўтгач қарор қабул қилган.

Андижон вилоятида эса Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг бир йиллиги муносабати билан республика ижодкорлари ва тиббиёт ходимларига имтиёзлар бериш ҳақидаги Фармон ижроси ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Текшириш ўтказилган пайтда Сурхондарё вилояти ҳокимлигида ҳам ана шундай нуқсонлар мавжудлиги аниқланди. Республика Президентининг давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, ижарачилик, биржалар фаолиятини мувофиқлаштириш ва Ўзбекистон Республикасида ташқи иқтисодий фаолиятни рағбатлантириш, хорижий сармояларни жалб этиш ва ҳимоя қилиш тўғрисидаги фармонлари вилоят кенгашининг раиси кўрсатмаси билан туман ижрокомларига танишиб чиқиш учун юборилган, холос. Уларнинг ижросини таъминлаш ҳақида ҳеч қандай маълумот ёки ҳужжатлар йўқ. Шу боисдан ҳам кўпгина районларда ушбу фармонларни амалга ошириш ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Аҳолини сув ва газ билан таъминлаш юзасидан белгиланган тадбирлар ўлда-жўлда қолиб кетган. Фермерлик ҳаракати йўлидаги ғовлар, савдо дўконларидаги адолатсизликлар, корхона ва хўжаликлар, ширкатлар ва кичик корхоналарда авж олиб кетган ғайриқонуний ишлар аҳоли ўртасида вилоят ҳокимлиги фаолиятидан ҳақли равишда норозилик туғилишига олиб келди.

Қашқадарё вилоятини ўрганиш жараёнида аксарият шаҳар ва туман ҳокимликлари ва давлат назорати инспекциялари ижрони назорат қилиш борасида анчагина ибратли ишларни рўёбга чиқараётганликлари маълум бўлди. Айниқса, Қарши, Шаҳрисабз шаҳарлари ва Қарши, Косон туманларида ижро масъулиятини чуқур ҳис этган ҳолда фаолият кўрсатилмоқда. Бу ҳокимликларда ягона тизим ташкил этиш ҳақидаги кўрсатма билан бир қаторда ёрдамчи гуруҳлар томонидан берилган маслаҳатлар ҳам изчил бажарилаётир.

Лекин ҳали камчиликлар тўлиқ бартараф этилди, деб бўлмайди. Чунончи, Китоб тумани ҳокимлигида Президент фармонлари ва ҳукумат қарорларининг бажарилиши қониқарли эмас. Назоратга олинди деб жилд очилган 18 фармондан 6 таси бўйича ҳокимликда ҳеч қандай ҳужжатлар қабул қилинмаган. Фармон чиққандан сўнг 2,5 йил ўтганига қарамай, ўқитувчиларга ер участкаси, қурилиш материаллари ва бошқа имтиёзлар бериш масаласи бирон марта ҳам таҳлил қилинмаган. Маълумотларда район бўйича 71 деҳқон хўжалигига 800 гектар ер ажратилганлиги кўрсатилган, аслида эса 19 та деҳқон хўжалиги расмийлаштирилиб, уларга 505 гектар ер берилган, холос. Президент фармонига бўлган ана шундай эътиборсизлик туфайли ўтган йили 10 фермер ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган. Райондаги мавжуд 175 та кичик корхона, акционерлик жамиятлари ва ширкатларнинг 94 тасигина расмий рўйхатдан ўтказилганлиги ҳам ажабланарли ҳолдир.

Вилоят ҳокимлиги назоратнинг ягона тизимини ташкил этиш юзасидан ўтган йил ноябрь ойи охирида туман ҳокимликларига тегишли кўрсатма берганлигига қарамай, Касби, Нишон, У. Юсупов, Чироқчи туманларида Сурхондарё вилоятидаги сингари фармонлар назорати юзаки олиб борилмоқда, сусткашлик ва масъулиятсизликка йўл қўйилмоқда. Бу районлардаги давлат назорати инспекциялари ҳам ўз ишларини пухта ташкил этишга астойдил киришмаган кўринадилар.

Ижрони таъминлаш бўйича Комитет томонидан ташкил этилган ёрдамчи гуруҳнинг кўмаги билан ана шу камчиликлар бартараф этилаётган бўлса-да, бироқ қуйи бўғинларда бу борадаги ишлар ҳануз талаблар даражасига кўтарилмаётир.

Шу боисдан ҳам вилоятлардаги аҳволни доимо кузатиб бориш, ижронинг ягона тартибини жорий этишда бевосита иштирок этишга тўғри келмоқда.

Биз камчиликларни юзга солиб, баъзи раҳбарлар ва масъул ходимларни изза қилиш ниятидан йироқмиз. Барчамизнинг мақсадимиз республика раҳбариятининг инсонпарвар қарорларини тезроқ рўёбга чиқариб, халқимизнинг оғирини енгил қилишдан иборат. Шундай экан, ҳокимликлар, давлат назорати идоралари, барча табақадаги раҳбар ва мутасадди ходимлар ижрони таъминлаш юзасидан ҳамкорликда иш олиб боришлари зарур. Бу иш ташаббускор, тадбиркор ва масъулиятли кадрлар бор ерда муваффақиятли амалга оширилмоқда, боқибеғам кишилар раҳбарлик қилаётган жойларда эса ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кўплар ижрони ташкил қилиш ва назорат этишга қаратилган тадбирларни собиқ компартиянинг эскирган усули, ортиқча иш деб ўйлашмоқда. Афсуски, шундай фикрдаги одамлар раҳбарлик қилаётган жабҳаларда ижро масъулияти сезилмаётир Ахир, бирон нарсани қоралаган одам унинг ўрнига ўз таклифини, иш услубини жорий этиши ҳам керак-да. Биз комитет томонидан таклиф этилаётган ижрони таъминлашнинг ягона тартибини ўзгармас ва уларга амал қилиш мажбурий демоқчи эмасмиз. Жойларда ҳокимликлар, масъул кишилар маҳаллий шарт-шароитлар ва тажрибалардан келиб чиқиб ижро масъулиятини оширишнинг ўзларига мақбул услубларидан фойдаланишлари мумкин. Гап ишнинг шаклу шамойилида эмас, пировард натижасида.

Ижрони таъминлаш ва назорат қилишда фан-техника ютуқлари, ЭҲМ ва компьютерлардан фойдаланиш улкан аҳамият касб этмоқда. Давлат назорати комитетининг барча бошқарма ва инспекцияларида ана шу замонавий техникалардан унумли фойдаланилмоқда. Биз ҳозир Президент Фармони, ҳукумат қарорлари ва ўз фармойишларимизни республика Давлат назорати барча идораларига бир зумдаёқ тарқатиш ёки исталган жойдан керакли ахборотни сиёҳи қуримай олишдек муҳим ва зарур имкониятга эгамиз. Ахборот узатишнинг ушбу замонавий усули барча маҳаллий ҳокимият органлари, вазирликлар, бирлашмалар ва концернларда жадал жорий этилиши бугунги куннинг асосий талабига айланиб қолди.

«Бизлар янги ҳаёт қураётган эканмиз, дунёқарашимизни ўзгартиришимиз зарур». Президентимиз Ислом Каримовнинг республика Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясидаги ушбу сўзлари айниқса ижро органларидаги раҳбар шахсларга катта масъулият юклайди. Халқ манфаатлари йўлида қабул қилинаётган муҳим қонунлару фармонлар ва Ватан тараққиёти, унинг жаҳон ичра мавқеини мустаҳкамлаш йўлидаги барча саъй-ҳаракатларнинг бекаму-кўст рўёбга чиқарилишини таъминлаш барчамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Халқ ҳокимиятига у қабул қилаётган қарорларнинг мазмун-моҳиятига қараб эмас, балки ана шу қарорларнинг ҳаётга изчил татбиқ этилишига, натижаларига қараб баҳо беради. Буни асло унутмаслик лозим.

А. БАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати комитети ташкилий-ҳудудий бошқармаси бошлиғи.

Мамлакат миқёсида жиноятчиликка, халқ чўнтагига кўз олайтирувчиларга қарши бошланган қизғин курашда Учкўприк район давлат назорати инспекцияси ходимлари самарали ишларни амалга ошираётир.

Ушбу суратда район давлат назорати инспекцияси бош назоратчиси, қишлоқ кенгаши депутати Баҳромжон Тиркашев район нон комбинати илғор ишчиси Ҳамидахон Ёқубова ҳамда смена устаси Холдорали Йўлдошев билан тайёр маҳсулотлар сифати ва салмоғини кўздан кечиришмоқда.

Суратни **Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ** олган.

⊙ АЖАБ САВДОЛАР

«НЎМИР» ЎТМАДИ

Зарбдор туманидаги Й. Қурбонов номли давлат хўжалигининг 2-бўлимида ғалати воқеа рўй берди. Бўлим бошлиғи Ш. Эралиев, бош агроном А. Ҳожибадаловлар эрталаб гаражга келишса, кечагина тойчоқдек кишнаб юрган 1985 йилда чиққан трактор яшин урган чинордек хароб аҳволда мунғайиб турибди. Унинг ёнидаги МТЗ-80 тракторининг ҳам барча эҳтиёт қисмлари шип-шийдам қилинибди. Хуллас, шунинг ўзидан давлатга оз эмас, кўп эмас, нақд 15 минг сўм (эски нархда) зарар келтирилибди.

— Ё фалаксан! —деди ёқасини ушлаб бўлим бошлиғи, — шу темир-терсаклар кимга керак бўлиб қолди экан-а? Ишчиларимизку бу нарсаларни назарга илишмайди, ўзга сайёраликларнинг қилмишимикин?

— Э, тўғри айтасиз,—шеригини қўллаб-қувватлади чораси топилганидан хурсанд бўлганидан агроном, — учар тарелкаларга запчаст керак бўлиб қолган-да. Гараж бедарвоза деб ўйлашади-да, занғарлар.

Шундан сўнг улар «ўзга сайёраликлар дастидан дод!» деб туман давлат назорати инспекциясига боришди. У ерда нима гаплар бўлганидан хабаримиз йўғу, лекин узунқулоқ гапларга қараганда, шикоятчиларнинг аҳволи чатоқ эмиш. Хўжасизлик оқибатида келтирилган зарарни уларнинг ўзлари тўлашаркан. Бунинг устига амал курсилари ҳам лиқиллаб қолган эмиш.

Демак, «нўмир» ўтмабди-да.

АНТИҚА УСУЛ

Астағфурилло! Ўлмаган қули кўраверади, деганлари шу бўлса керак-да.

Деҳқонобод туманида ёшларни физкультура ва спортга жалб этишнинг антиқа усули топилибди. Бу янгилик муаллифи—туман болалар спорт мактабининг директори А. Ҳамроев ҳозир ўз тажрибаси ҳақида журналистларга интервью беришдан бўшамаяпти.

Аслида мактабда баскетбол, футбол ва қўл тўплари анқонинг уруғи. Бошқа спорт анжомлари ҳам бордан йўқ. Текширувчилар мавжуд ашёлар ҳам ҳисоботдагидан 5663 сўмлик кам эканлигини аниқлашган.

Ана шундай шароитда А. Ҳамроев ўзининг антиқа усулини ишга солибди. Ўтган йили спорт анжомлари олиш учун ажратилган 3000 сўм пулга шартта «Изумруд» маркали телевизор олиб кабинетининг тўрига ўрнатибди. Ҳозир у зангори экранда жаҳон чемпионларининг чиқишларини кузатиб, кўрган-билганларини болаларга оқизмай-томизмай ҳикоя қилиб бераётган эмиш.

Директорнинг айтишига қараганда, тарбиянинг бу усули болаларга яхши таъсир қилаётган экан. Ё, тавба!

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

Ислоҳот йўлидаги ғовлар

ЕРЛАР ҚАЙТАРИБ ОЛИНМОҚДА

Яқинда Давлат назорати комитети томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш чоралари тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ўрганиб чиқилди. Қуйида давлат назоратчилари ана шу текшириш натижалари ҳақида ҳикоя қиладилар:

Р. ТОЖИБОЕВ — Янгийўл район давлат назорати инспектори:

— Ўзбекистон Республикаси Енгил саноат вазирлигига устки кийим фабрикаси қуриш учун 1991 йилда «Тинчлик» жамоа хўжалигидан 10 гектар ер ажратиб берилган эди. Ҳозиргача бу ерда ҳеч қандай қурилиш ишлари амалга оширилмаганлиги учун беҳуда умри ўтаётган ер жамоа хўжалигига қайтарилди.

Янгийўл давлат хўжалиги ҳисобидан ҳам 1990 йилда шаҳардаги 9 та ташкилотга уй-жой ва социал объектлар қуриш учун 11 гектар ер олиб берилган эди. Афсуски, айрим ташкилотлар ҳанузгача бу ерда қурилиш ишлари олиб боришмаётир. Устига устак, улар хўжаликка янги ерлар ўзлаштириш учун зарур бўлган маблағни ҳам беришмаган. Шу боисдан шаҳар ташкилотларидан улар учун ажратилган ер ҳақи ўн баробар нархда ундириб олинди.

С. ТОШЕВ — Навоий вилояти давлат назорати бошқармаси етакчи инспектори:

— Навбаҳор туманидаги ташкилот ва муассасаларга ёрдамчи хўжалик ташкил этиш учун ажратилган ерлардан унумли фойдаланилмаётир. 16-ҳунар-техника билим юртига «Гигант» давлат хўжалигидан 40 гектар ер олиб берилганди. 1992 йилда 10,5 гектарига пахта, 20 гектарига буғдой ва 3,5 гектарига полиз, сабзавот экинлари экилди. Пахтанинг ҳар гектаридан зўрға 6 центнер ҳосил олинган бўлса, 6 гектар майдон умуман экилмасдан қолди. Тумандаги сув хўжалиги идораси, Бешработ матлубот жамияти, район марказий касалхонаси ва 20-дорихона каби ташкилотларга ажратилган ерлардан ҳам умуман фойдаланилмади. Шу боисдан ҳам ёрдамчи хўжалик ташкил этиш учун ушбу жамоаларга ажратилган ерларни туман ҳокимлиги ихтиёрига қайтариб олишга қарор қилинди.

НАЗОРАТЧИЛАР АРАЛАШГАЧ

Республика Президентининг мактаб ўқитувчилари ва тиббиёт ходимларига имтиёзлар бериш ҳақидаги Фармони ҳамма жойда ҳам тўлиқ бажарилмаяпти.

Нурота тумани ҳокимига «Ғозғонмармар» корхонасига қарашли уй-жойларда яшаётган ўқитувчилар ва тиббиёт ходимларидан корхона раҳбарияти ўзлари яшаб келаётган уй-жойларини хусусийлаштириш жараёнини сабабсиз чўзиб юбораётганлиги ҳақида шикоят тушди.

Давлат назорати район инспекцияси аризани ўрганиб, ҳақиқатан ҳам бу ерда Президент Фармонини амалга ошириш пайсалга солинаётганлигини аниқлади ва корхона маъмуриятига тегишли кўрсатма берди. Ана шундан сўнг «Ғозғонмармар» корхонаси маъмурияти комбинатга қарашли турар жойларда яшовчи 14 нафар ўқитувчи ва 6 нафар тиббиёт ходимига яшаб турган уйларини бепул хусусийлаштириб бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

И. САИДОВ,
Нурота туман давлат назорати инспектори.

• *Масъулиятсизлик ҳам эви билан-да*

МУЗЛАТИЛГАН ПУЛЛАР

Сарлавҳани ўқиган киши «пул ҳам музлайдими», деб ҳайрон бўлиши мумкин. Яна қаерда денг! Мамлакатимиз жанубий вилояти Сурхондарёда! Қиш пайти болакайлар яхмалак учишни эсдан чиқарган пайтда «музлаган» миллионни давлат назоратчилари топишди.

Гап мактаблар учун сўнгги йилларда сотиб олинган замонавий электрон-техника воситалари — компьютерлар хусусида боряпти. Мустақил давлатимиз ёш авлодни жаҳон таълими амалиёти даражасида ўқитиш учун ҳеч нарсани аямаяпти. Президентимизнинг қатор-қатор фармонлари, ҳукумат қарорлари асосида халқ таълими тизимига бюджетдан катта-катта маблағлар ажратиляпти. Жумладан, ўқиш-ўқитишни замонавий савияда олиб бориш учун юзлаб-минглаб қимматбаҳо компьютерлар сотиб олиняпти. Хусусан, Сурхондарё вилояти мактаблари учун давлат томонидан бир неча миллион сўмлик шундай нозик техника олиб берилди, машиналардан фойдаланиш воситалари ва тегишли дастурлар учун ҳам бюджетдан чорак миллион сўм маблағ сарфланди.

Турган гапки, фан ўқитувчиларига маош тўлаш, синфхоналарни жиҳозлаш ва сақлаш ҳам анча-мунча харажат талаб қилади. Бундан ташқари, компьютерларни созлаш ва ишга туширишга ихтисослаштирилган жумҳурият «Ўзўқувавтоматика» бошқармасининг вилоят бўлими жамоаси бор. Бу бўлим инженер ва техниклари ҳам текинга ишлашмайди. Демоқчимизки, масаланинг харажат томонини давлат таъминлаб қўйибди. Хўш, амалдаги аҳвол қандай?

Ўтказилган текширишлар вилоят районларидаги мактабларда компьютерлардан фойдаланиш, юмшоқ қилиб айтганда, унча яхши эмаслигини кўрсатди. Аввало, бу соҳадаги аҳвол ҳақида вилоят халқ таълими бошқармасида тўлиқ маълумот йўқ. Вазият ҳақида аниқ ва лўнда маълумот бўлмаса, тармоқни қониқарли бошқариш мумкинми?

— Биздаги ўрта умум таълим мактабларидан 11 тасида ахборот ва ҳисоблаш техникаси машғулотлари компьютерлардан фойдаланган ҳолда олиб бориладн, — дейишди Сариосиё район халқ таълими бўлимида. — Болалар анча саводхон бўлиб қолишди!

— Офарин, — дейишди хурсанд бўлган назоратчилар. Лекин қилинган ишларни ўз кўзлари билан кўриб қўйиш мақсадида мактабларга равона бўлишди. Бўлим мутасаддилари андак ғализ гапиришган экан, айрим мактабларда машиналар ишламай чанг босиб ётгани маълум бўлиб қолди.

5-мактабдаги 12 та «Агат-7» компьютеридан 8 таси ишламас экан. Нарироқдаги 2-мактабда 12 та «Корвет» машинасидан атиги 3 тасигина ишлатилар экан. 21-мактабдаги «Ямаха» ва «Кувт» компьютерлари эса умуман бекор ётибди—ўқитувчи йўқ. Худди шу баҳона билан 47-мактабдаги «Айбе-эм» ҳатто созлаб ўрнатилмаган. Ўқув-таълим ишларини замон даражасига олиб чиқиш мақсадида лицей ташкил қилиниб, бу ерга 3 туркум компьютер келтирилган эди. Афсуски, улардан бирортасидан ҳам фойдаланилмаётир. 2 тасини бузуқ дейишди, 1 таси ўрнатилмаган.

Денов районидаги аҳвол бундан баттар. Лекин халқ таълими бўлими раҳбарларининг баҳонаси тайёр: мактабларнинг моддий таъминоти қишлоқ кенгашлари ихтиёрида, улар техника хизмати кўрсатувчи ташкилот билан шартнома тузишмаган. Бунинг оқибатида 22 ва 51-мактабларда «Кувт» компьютер туркумлари ўрнатилмай ётибди. Юқоридаги каби нуқсонлар Узун, Бойсун, Шеробод, Музробод, Термиз районларида ҳам мавжудлиги аниқланди.

Энг асосий ўқув воситаси бўлган компьютер ишлатилмаса, шу соҳа бўйича савод бериш режалаштирилган ўқувчиларнинг неча фоизи етарли билимга эга бўлиб кетишаркин? Айтганча, бу саволга жавоб бериш учун вилоят халқ таълими бошқармасидаги 5 та компьютерда ҳисоб-китоб қилиш шарт эмас. Тез-тез районларга чиқиб, мактабларда бекор туриб зарар келтираётган машиналарни ишга солиш чорасини кўриш лозим. Шуни эсда тутингки, японлар жим ётишгани йўқ. Мавжуд машиналарни ҳозир ишга солмасангиз, эртага булар бир ҳовуч темир-терсакка айланиб қолиши мумкин.

Хуллас, бугунги кунга келиб Сурхондарё мактабларида ишлатилмай, ўрнатилмай ётган компьютерларнинг харид пайтидаги қиймати миллион сўмга боради. Қурувчилар тили билан айтганда, сунъий музлатиб қўйилган техника эскиради, катта зиён келтиради.

Масаланинг энг муҳим томони, фарзандларнинг техникавий саводсизлиги яна чўзилиб кетади. Бунга йўл қўйиш кечирилмас гуноҳдир.

А. АБДУБАННОПОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат назорати комитетининг масъул ходими.

А. ОЧИЛДИЕВ,
Давлат назорати комитети Сурхондарё вилоят бошқармасининг бош инспектори.

ВОЙ, ЎҚИМАГАНЛАР-ЭЙ

Қайсидир ҳадисдаги, имкони бўлса, аввал ўзингга ғамхўрлик қил, деган жумла У. Юсупов район спорт комитетининг раиси Э. Мўминовга жуда маъқул тушди ва у фурсатни ўтказмай ўша муқаддас ўгитларни амалга оширишга киришди.

1992 йили меҳнат таътилига чиқатуриб, ўзига бир оклад — 3060 сўм ёрдам пули (бечора-ей!), бир оклад — 2840 сўм мукофот (ишни дўндирган-да!) ёзиб олди. Ҳадис илмини тезкор рўёбга чиқариш истагида жўшиб ёнган раис декабрь ойида ҳам 4453 сўм мукофот пулини олишга ўзини ўзи «зўрба-зўр» мажбур қилди.

Энди эса назоратчилар спорт дарғасини молия қонундаларини бузгансиз деб ёқасидан олишмоқда. Э. Мўминов назоратчилардан хафа эмас, илло, омилардан ранжиш муқаддас китобларда гуноҳ саналур. Ҳадис илмини ўқиб, уқиш ҳаммага ҳам насиб этавермайди, — дейди у.

А. КАРИМОВ.

ИШБИЛАРМОНЛИКНИ АҚШда ЎРГАНИШАДИ

Американинг «Юниверсал Эдикейшн ЛТД» фирмаси бизнесни юритиш соҳасида Ўзбекистон учун юқори малакали мутахассислар тайёрлашда ёрдам беришни таклиф этди.

Бу фирма ўзбекистонлик мутахассислар учун ўзининг Нью-Жерси бизнес мактабида курс очади. Юртдошларимиз у ерда маркетинг, менежмент, банкшунослик, халқаро савдо-сотиқ, брокерлик фаолияти асосларини ўрганадилар. Мактабда АҚШнинг Нью-Йорк, Гарвард ва бошқа университетларининг мутахассислари, Американинг йирик компанияларининг маслаҳатчилари дарс берадилар.

Фирманинг бозор иқтисодиёти шароитида ишлайдиган мутахассислар тайёрлаш соҳасида кўп йиллик тажрибаси бор. Дунёдаги ўнлаб мамлакатларнинг ишбилармонлари унинг хизматидан фойдаланиб келмоқдалар.

Америкадаги «Компьютерленд» — «Альтсофт» корпорациясининг Тошкент ўқув маркази Ўзбекистонда «Юниверсал Эдикейшн ЛТД» фирмасининг манфаатларини ифодалайди. Бу марказ республика пойтахтидаги 50-мактаб-гимназияда бир йилдан ортиқ ишлаётган «Компьютерлар бизнесда» деган машҳур курси билан ном чиқарган.

«Юниверсал Эдикейшн ЛТД» хизматидан ишбилармонларгина эмас, ўзбекистонлик талабалар ва мактаб ўқувчилари ҳам фойдаланиши мумкин. Америка фирмаси улар учун инглиз тили, бизнес-менежмент, АҚШ иқтисодиёти тараққиётининг тарихи бўйича икки ойлик махсус курслар уюштиришга тайёр.

(ЎзА).

● *Футбол майдонларида*

ЖАМОАЛАР НОМИ ЎЗГАРДИ

ЎЗБЕКИСТОН II-миллий чемпионатининг 1-табақасида 6 тур учрашувлари бўлиб ўтди. Турнир пешқадами Марғилоннинг «Атласчи» жамоаси тўртинчи ўринда бораётган Когоннинг «Локомотив» жамоаси меҳмони бўлди. Ўйинда кучлар тенг келди — 1:1. Бу иккинчи ўринда бораётган «Сурхон» жамоасининг пешқадамга янада яқинлашиб келиши имконини берди. Термизликлар бу турда Зарафшоннинг «Прогресс» жамоаси меҳмони бўлиб, 0:1 ҳисобида ғалаба қилишди. Ҳозирча «Атласчи»да 11, «Сурхон»да 10 очко бор.

Шунингдек, биринчиликда қатнашаётган баъзи жамоаларнинг номи ўзгарди. Эндиликда Олмалиқнинг «Холис» жамоаси «Олмалиқ», Наманганнинг «Сувчи» жамоаси «Норин» (Ҳаққулобод) деб юритилади.

Турнинг қолган учрашувлари қуйидаги натижалар билан тугади:

«Зарафшон» — «Насаф»— 4:2,
«Олмалиқ» — «Боғдодчи»— 1:1,
«Маъданчи» — «Машъал»— 2:2,
«Кимёгар» — «Ситора» — 3:2,
«Савай» — «Бахт» — 2:3,
«Норин» — «Шаҳрихончи» —2:2.

Навбатдаги тур учрашувлари 30 апрель куни бўлади. «Атласчи» турнир жадвалининг 13-поғонасида бораётган «Прогресс»ни, «Сурхон» эса 12-ўринни эгаллаб турган «Маъданчи»ни қабул қилади.

* * *

ЖАҲОН чемпионатининг Осиё зонасида навбатдаги саралаш учрашувлари ўтказилди. Унда қуйидаги натижалар қайд қилинди. «С» гуруҳи: КНДР — Катар — 2:1, Индонезия — Сингапур — 0:2, «F» гуруҳи: Япония — БАА —2:0, Таиланд — Бангладеш —4:1.

«С» гуруҳида КНДР терма жамоаси тўрт ўйиндан 8 очко жамғарган ҳолда пешқадамлик қиляпти. «F» гуруҳида эса ҳамма рақибларини мағлубиятга учратган Япония футболчилари олдинда боряпти. Тўрт учрашувда тўрт ғалаба, тўплар нисбати ҳам ўзига хос ҳайратлантирарли — 16:0.

Бу гуруҳда биринчи давра ўйинлари якунланди. Иккинчи давра учрашувлари, аввал хабар қилганимиздек, 24 апрель — 2 май кунлари Сингапурда ўтказилади.

Р. ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фан ва таълим янгиланиш йўлида

ЛИЦЕЙ—КЕЛАЖАК МАКТАБИ

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ МАОРИФИ АЪЛОЧИСИ, ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МУКОФОТИНИНГ СОВРИНДОРИ, ГУЛИСТОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ ЛИЦЕЙ ДИРЕКТОРИ С. САМАТОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Сами ака! Ўзингиз раҳбарлик қилаётган ўқув даргоҳи мисолида лицейнинг ўрта мактаблардаги ўқитиш тизимидан фарқи хусусида гапириб берсангиз.

— Мустақиллик шарофати билан ҳукуматимиз республикамизда таълим-тарбия тизимини ислоҳ қилишни биринчи даражали вазифа сифатида кун тартибига қўйди. Совет даврида «буржуа таълими» деб қораланган, бироқ ҳаёт синовидан ўтган самарали ва илғор ўқиш-ўқитиш услублари қайта тиклана бошланди. Мамлакатимизнинг барча вилоятларида лицейлар, гимназиялар, махсус мактаблар очилди. Таълимнинг муқобиллиги ўзаро рақобатни кучайтирдики, бу ёш авлоднинг пухта билим олиши кафолатидир. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши томонидан қабул қилинган «Таълим тўғрисида»ги қонун бу соҳадаги барча ижобий жараёнларни янада кучайтириб, ўқув ва таълим тизимининг ҳуқуқий жиҳатларини мустаҳкамлади.

Бизнинг Янгиер шаҳридаги Гулистон давлат университети қошидаги лицейимиз ҳам республикамизда рўй бераётган ҳаётбахш жараёнлар туфайли 1991 йилда ташкил этилган. Лицейнинг еттита бўлими мавжуд бўлиб, унга вилоятимиз мактабларидаги энг иқтидорли ўқувчи-ёшлар танлаб олинди.

Аввало, лицейимизнинг ўқув дастурлари ўрта мактаблар дастурларидан тубдан фарқ қилади. Лицейимиз ўқувчилари Гулистон давлат университети профессор-ўқитувчилари жамоаси томонидан тузилган ўқув режалари ва дастурлари асосида таълим олишади. Энг муҳими, ўқув даргоҳимиз мураббийларининг катта қисмини университет ўқитувчилари ташкил этади. Бу — X-XI синф ўқувчиларига фан докторлари, номзодлари, доцентлар, аспирант-тадқиқотчилар дарс беради; деган гапдир.

Ҳозир лицейимизда 225 нафар ўқувчи таълим олмоқда. Ўқишга қабул қилишни танлов комиссияси амалга оширади. Ҳар бир синфда 25 нафар ўқувчи бор. Бу рақам мактаблардан фарқ қилади. Махсус предметлар, чет тиллар дарслари эса иккига бўлиб ўтилади. Бўлимларимиз физика, математика, химия, биология, тарих, ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти фанларига асосланган. Лицейнинг ўзига хос жиҳатларидан яна бири шундаки, бизда синфларда қайта ўқитилмайди. Махсус фанлар бўйича чораклик ва йилликда ўзлаштириши лицей талабларига жавоб бермаган ўқувчилар мактабларга қайтариб юборилади. Чораклар ўртасида ва йил охирида ўқувчилар тест синовларини топширишади.

— Лицей жамоаси, унинг моддий-техника базаси ва келгуси режаларингиз ҳақида ҳам муштарийларимизни хабардор қилсангиз.

— Жамоамизда 50 дан зиёд малакали ўқитувчи хизмат қилмоқда. Гулистон давлат университетининг Умурзоқ Ўлжабоев, Босим Тўйчибоев, Ғулом Самадов, Ўринбой Бегимқулов, Равшан Маҳмудов, Суюнбой Ҳакимов сингари юқори малакали олимлари, шунингдек, Р. Голубь, А. Абдуллаева, Т. Бойсафарова, М. Исроилов каби мураббийларимиз ўқувчиларга фан сирларини ўргатишмоқда. Лицейнинг 160 ўринли ётоқхонаси мавжуд бўлиб, бу ерда дам олиш ва дарс тайёрлаш учун барча шарт-шароит яратилган. Кечки кутубхона, фан, мусиқа, спорт тўгараклари мунтазам фаолият кўрсатмоқда. Бундан ташқари, тиббиёт пункти, врач ва ҳамширалар болалар саломатлигини доимо назорат қилиб туради. Ўқувчиларимиз уч маҳал бепул иссиқ овқат билан таъминланганлар. Ота-онаси йўқ, кўп болали оилалар болаларига текин кийим-бош берилмоқда.

Синф хоналари техник жиҳозлар, лингафонлар, турли компьютерлар билан жиҳозланган. Фақат 1992-93 ўқув йиллар учун 1,5 миллион сўмлик асбоб-анжомлар сотиб олдик. Лицейларга ҳукуматимизнинг алоҳида ғамхўрлигини ўтган йили бизга 6,5 миллион сўм пул ажратилганидан ҳам билса бўлади. Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги мутасаддилари ҳам лицейнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишига доимо эътибор қаратмоқдалар.

Айни пайтда физика, кимия лабораторияларини кенгайтириш, замонавий техник воситалар билан тўлиқ таъминлашни якунлаш ишларини бошлаб юборганмиз. Бир ярим йил ичида тўрт қаватли янги ўқув биноси қурилиб фойдаланишга топширилгани ҳам айни муддао бўлди. Келгуси йилдан бошлаб лицейда ўқувчиларни касб-ҳунарга ўргатиш ҳам йўлга қўйилади. Бу ҳозирги бозор иқтисоди талабларига тўла мос тушади, деб ўйлаймиз. Шу мақсадда дурадгорлик дастгоҳлари ва тикув машиналари ола бошладик.

Республикамиздаги ўрта таълим мактабларининг бой тажрибасини зарра инкор этмай, бундан буён ўқув юртларининг янги шаклларига эътиборни янада кучайтиришни таклиф қилардим. Чунки биз лицейимизнинг оз муддатли тажрибасида шу нарсага амин бўлдикки, қаерда зарур шарт-шароитлар яратилган, билим даргоҳлари билимдон ва изланувчан мутахассислар билан таъминланган бўлса, ўша ердан халқимиз орзу қилган юксак малакали ёшлар етишиб чиқади. Лицейимиз ўқувчилари олий ўқув юртларига муваффақиятли имтиҳон топшириш билан бир қаторда вилоят миқёсидаги олимпиадалар ва фан мусобақаларида доим ғолиб чиқишмоқда. Уларнинг ўзлаштириш ва билим даражалари ҳам оддий мактаб ўқувчиларига қараганда анча юқори.

Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси ва бевосита раҳбарлиги билан минглаб иқтидорли ёшларимиз хорижий мамлакатларнинг етакчи билим даргоҳларида таълим ола бошладилар. Мамлакатимизнинг ўзида тараққий этган давлатлар таълим тажрибасига асосланган кенг миқёсли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Буларнинг барчаси Ўзбекистоннинг келажаги, халқимизнинг фаровонлиги, фан-техникамизнинг ривожи учун қилинмоқда. Биргина ўқитувчилар ойлик иш ҳақининг оширилиши, уй-жойларнинг бепул хусусийлаштириб берилганлигининг ўзиёқ таълим соҳаси жамиятимизда кечаётган жуда йирик иқтисодий-ижтимоий ислоҳотларнинг марказида турганлигидан дарак беради. Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида мактаб ва таълим-тарбия тизимига ҳукумат миқёсида кўрсатилаётган ғамхўрлик келгусида ўз мевасини бериши муқаррар. Чунки ривожланган давлатлар тажрибаси шуни кўрсатиб турибди.

Хулоса қилиб шу нарсани таъкидлашни истардимки, лицейлар, коллежлар, гимназиялар ташкил этилганига кўп вақт бўлмаган бўлса-да, улар ёшларимизга пухта билим беришда энг самарали ўқув даргоҳлари эканликларини амалда исботламоқдалар. Шу боис бундай ўқув юртларини янада кўпайтириб, уларнинг моддий-техника базасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш чора-тадбирларини кўрсак, нур устига аъло нур бўлур эди.

— Самимий суҳбатингиз учун раҳмат.

Э. БОЛИ ва Ж. САФО суҳбатлашди.

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Тошкент давлат иқтисодиёт университети 1993 йилда қуйидаги мутахассисликлар бўйича аспирантура ва докторантурага қабул эълон қилади:

АСПИРАНТУРАГА:

ҳақиқий теориялар ва математик статистика; халқ хўжалиги ва иқтисодий билимлар тарихи; иқтисодий имкониятларни жойлаштириш ва районлар иқтисоди; иқтисод, режалаштириш, халқ хўжалиги ва унинг соҳаларини бошқаришни ташкил этиш; иқтисод, режалаштириш ва моддий-техника таъминотини ташкил этиш; меҳнат иқтисоди; молия, пул муомаласи ва кредит; статистика; бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолиятининг назорати ва анализи; иқтисодий-математик услублар; атроф-муҳитни ҳимоялаш ва табиатдан фойдаланиш иқтисоди.

ДОКТОРАНТУРАГА:

иқтисод, халқ хўжалиги ва унинг соҳаларини бошқаришни ташкил этиш; иқтисод, моддий-техника таъминотини режалаштириш ва ташкил этиш; молия, пул муомаласи ва кредит; бухгалтерия ҳисоби, хўжалик фаолиятининг назорати ва анализи; иқтисодий-математик услублар.

Ҳужжатлар қуйидагича қабул қилинади: 1 турга — 15 майгача, 2 турга — 20 сентябргача.

Аспирантурага кирувчилар олий ўқув юртлари дастури бўйича мутахассисликдан ва чет тилидан имтиҳон топширадилар.

Маълумотлар учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Тошкент, 700063, Ўзбекистон кўчаси, 49, 401-хона, маъмурият биноси.

Телефон: 45-46-67.

ASSOCIATION OF BUSINESS WOMEN OF UZBEKISTAN
IN
COOPERATION WITH THE
AMERICAN EMBASSY
US AND FOREIGN COMMERCIAL SERVICE OFFICE
INVITES ALL AMERICAN BUSINESS PERSONS
TO A MONTHLY LUNCHEON

MAY 10, 1993
CHILANZAR RESTAURANT TWO DOORS FROM THE
AMERICAN EMBASSY.
12:30 TO 2:00 PAY AT DOOR, 1,000 RBLS
TELEPHONE, FOR RESERVATIONS
56 65 78 ABW OF UZ
77 14 07 AMERICAN EMBASSY

Пахта етиштирувчи
хўжаликлар раҳбарлари
ДИҚҚАТИГА !

"ШЕЙХ" Савдо уйи

ишдан чиққан ХВС 1642 терувчи пўлат ва алюмин чўткаларни, 14 ХВ 21 650 икки ойнали юқори дискларни нақд пулга қабул қилади.

Тошкентдаги телефонларимиз: (3712) 67-73-90, 33-11-75; Модем Lexand 689948; Модем HCM1200 689948; Факс (3712) 689314; Телекс 116426 UNONA SU; Тошкент, Сельмашский кўчаси, 2. "ШЕЙХ" Савдо уйи.

ТАШКИЛОТ

лицензияланган ва лицензияга эга бўлмаган қуйидаги маҳсулотларни пул ўтказиш йўли билан чекланмаган миқдорда сотиб олади:

МИС ПАХТА
АЛЮМИНИЙ ПИЛЛА
МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР.

Қуйидаги телефонга мурожаат қилинг:
21-10-63, 24-61-60.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки

ОЛИЙ ИҚТИСОДИЙ МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИНИ БОШ ВАЛЮТА ИҚТИСОДИЁТ БОШҚАРМАСИГА ЭСА — ЧЕТ ТИЛИНИ (мумкин қадар инглиз тилини) ҲАМ ЯХШИ БИЛАДИГАН ИҚТИСОДЧИЛАР, МУҲОСИБЛАРНИ, ШУНИНГДЕК ИНГЛИЗ ТИЛИДАН ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИГА ЎГИРА ОЛАДИГАН ТАРЖИМОНЛАРНИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 6, 427-хона ТЕЛЕФОНЛАР: 33-49-83, 32-36-79

ДЎСТИМИЗ ХОТИРАСИ ҚАЛБЛАРИМИЗДА

Пётр Мифодиевич Шчербак... Шундай инсоннинг бундан буён орамизда бўлмаслигини англашнинг ўзи биз учун жуда оғир. Унинг қандай инсонлигини эса нафақат бизнинг жамоамиз, балки бутун қаламкашлар аҳли яхши билади.

Олмаота дорилфунунининг журналистика факультетини битиргач, у қуриқдаги илк газеталарда ишлади. Аммо ижодий умрининг асосий қисмини Ўзбекистонга — «Ферганская правда», «Комсомолец Узбекистана», Навоийда чиқадиган «Знамя труда» газеталарига бағишлади. Қаерда ишламасин, тиниб-тинчимас бу инсон, ўткир қалам соҳиби ҳалол ва холис, ҳаммага бирдек хайрихоҳ, ҳамкор эди. У ёзган мақолалар газетанинг мазмунини бойитарди, ёш қаламкашлар унга тенглашишга ҳаракат қилишарди.

Ўзи эса ҳеч қачон шон-шуҳрат кетидан қувмаган, аксинча, машаққатли ва ҳалол меҳнат унга обрў-эътибор келтирган эди. Муштарийлар унинг қаламига мансуб мақолаларни вақтли матбуот нашрлари саҳифасидан янглишмай топа олардилар.

Туганмас куч-ғайрати, ҳаётга ташналиги атрофидагиларни доимо ҳайратга соларди. Софдил ва очиқ кўнгил инсон сифатида у сохталикни мутлақо ёқтирмасди ва бу олийжаноб хислатини биз ҳар дақиқа қалбдан ҳис этардик. Эллик беш баҳорни қаршилаётган ҳамкасбимизнинг ижодий ўй-режалари бисёр эди. Афсуски, машъум касаллик...

Алвидо, дўстимиз! Токи ҳаёт эканмиз, сен доимо ёдимизда бўласан.

«Халқ сўзи» ва «Народное слово» муҳарририятлари жамоалари.

Ўзбекистон касаба уюшмалари курортларини бошқариш республика кенгаши «Сўқоқ» дам олиш сиҳатгоҳининг директори О. Одилхоновга отаси
Одилхон НОДИРХОНОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси жамоаси Х. Ҳошимовга онаси
Раиса ҲОШИМОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон телерадиокомпанияси жамоаси «Ёшлик» радиостанцияси Бош муҳаррири ўринбосари Абдужалил Зокировга укаси
Абдуманнон ЗОКИРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г—184. 105466 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 01.30.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6